

Glavno Jugoslovanske kmetike zveze. — Cena 38 Din za celo leto. — Za inzerat: 60 Din. — Posamezna številka 1 Din. — V inzeratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din. Izhaja vsako sredo ob 5 zjutraj. — Spis in dopise naj se pošiljajo Uredništvu „Domoljuba“, naročilna reklamacije in inzerati pa Upravištvu „Domoljuba“ v Ljubljani, Kopitarjeva ulica št. 6.

Narodni poslanec dr. Kulovec:

Pod krinko klerikalizma.

Še nikdar ni bilo čuti, da bi bil volk prijatelj ovac in tudi dosedaj še nismo čuli, da bi lev osovražil gorko kri. To pa nam hoče dopovedati dr. Žerjav, da je temu tako. Za cilj svojega življenja si je nadel, da bi vsaj četi kmetškega ljudstva dopovedal, da je tisti pravi prijatelj vere in Cerkev, ki nikdar ne gre v cerkev, ki nikdar ne živi verskega življenja, ki vse pobija, kar je v duhu Cerkev in vere, da je tisti človek in da so tiste stranke prave, veri prijazne in naklonjene stranke, ki mečejo verski pouk iz šol, ki nimajo nikdar niti ene prijazne besede ne za katoliško vero, ne za katoliško cerkev, nikdar poštene besede za pojave strogo verskega življenja in za ustanove Cerkev in katoliške vere.

Kjerkoli se zberejo katoličani k verski manifestaciji, ki je v strogo verskem duhu in prepojena z verskimi mislimi in dejanji, vse to označujejo takoj za klerikalizem in hočejo s tem označiti zlorabo vere. Če katoličani zahtevajo versko šolo in pouk v verskem smislu, tudi to je klerikalizem. Če dalje katoličani zahtevajo za svojo cerkev in svojo vero popolno svobodo v vsakem pogledu in vsakem oziru, jim je to zopet klerikalizem, ki ga je — zapovedala politična pisarna v Rimu.

Dr. Žerjav in njemu sorodni ljudje pri nas doma in drugod po celem svetu hočejo s trdovratno vztrajnostjo vbiti ljudem v glavo, da je tisti največji prijatelj Cerkev in katoliške vere, ki najbolj sovraži Cerkev in katoliško vero; dopovedati hočejo nam, da bo tisti najbolj skrbel za versko življenje, ki je sam pretrgal vse dejanske stike z vero in Cerkvijo, ki ne obiskuje ne službe božje, ne prejema ne zakramentov, ki smeši in kleveta vse verske ustanove cerkve in vere. Prepričati hočejo ljudi, da bodo takrat ljudje najbolj versko podkovani in vzgojeni, če bodo otroci na milost in nemilost izročeni brezverskemu učitelju in šoli, ker se ne sme čuti beseda o Bogu in ne sme duhovnik prestopiti šolskega praga.

Tak nauk in tako pridigovanje more razumeti samo človek, ki se je sam s svojo pametjo skregal; s takim pisanjem in

poučevanjem se more pečati pač samo človek, ki misli, da so vsi ljudje na svetu bedaki, ki si vsled politične in moralne podivjanosti niso ohranili niti unče razsodnosti. Taki ljudje so morda že postali nekateri iz kroga slovenskih liberalcev. Velikansko večino slovenskega ljudstva, pa naj bo že politično kakorkoli usmerjena, je pa le še zdrava in razsodna, da ne bo smatrala volka za prijatelja ovac, brezverca ne za apostola Cerkev, do brezumnosti strastnega svobodomiselnca ne za zaščitnika katoliške vere. Toliko razsodnosti bo prisodil slovenskemu ljudstvu menda celo dr. Žerjav.

To kar piše sedaj pri nas dr. Žerjav o veri in Cerkvu, o klerikalizmu in klerikalnem zlorabljanju vere, o svobodi vesti in verskega udejstvovanja, so pisali povsod na celem svetu največji — in povdarjeno — tudi odkriti nasprotniki in sovražniki katoliške Cerkev. Pisali so tako dolgo in tako vztrajno, dokler niso dozoreli njihovi politični načrti in jim je ljudstvo postalo poslušno orodje za izvrševanje njih protiverskih in protikatoliških načrtov.

Kjerkoli se jim je posrečilo ljudstvo uspavati in pridobiti na svojo stran, so stopili v najostrejši pa tudi v najnegnusnejši boj proti Cerkvu in veri. Tako je bilo za časa velike francoske revolucije, tako je bilo zadnjih petdeset let v sedanji francoski republiki; tako je bilo na Portugalskem, tako je danes na Ruskem in tako so tudi sedaj začeli v Mehiki. Tako bi radi začeli socialni demokrati v Avstriji, svobodomiselnici na Českem in nad vse radi naši slovenski liberalci pri nas doma.

To stoji: Če bi imeli naši slovenski liberalci s svojimi somišljeniki po celi državi 200 poslancev v narodni skupščini v Belgradu, ne bi reševali ne gospodarskih vprašanj, ne bi videli ne revščine ne zanemarjenosti ljudstva, vsem kapitalotom bi pustili prosto pot za izžemanje ljudstva: a prva in edina skrb bi jim bila, da vržejo verski pouk iz šol, da vpeljejo civilni zakon pred županom, da zatre vse verske ustanove, samostane, verske šole in strogo verske organizacije, da dalje omeje ali celo zatre pridigo in javno

službo božjo. To bi delali seveda vse v imenu svobode in bi zaprli ali celo ubili človeka, ki bi si drznil oporekati, da se njegova pamet s tako versko svobodo ne more strinjati.

Tako je bilo povsod, kjer so govorili o klerikalizmu, kakor pišejo in govore pri nas protiverska Domovina in njeni svobodomiselnici krušni očetje, tako bo povsod, kjer se tem tičem posreči dokopati se do državne oblasti. Zato je tudi Domovina z vsem srcem pri mehikanskih preganjalcih katoliške vere, niti ene besede obsodbe nima za brezvestno nasilje in trinoško preganjanje. Nanizala je celo kopico laž o mehikanskih katoličanih, škofih in duhovnikih in o katoliški cerkvi v Mehiki vobče. Ne pove nobenih dokazov za svoje trditve, pobrala jih je iz Cerkvu in veri sovražnih listov in to zanjo zadostuje.

In vendar je 99 odstot. njenih trditev od konca do kraja neresničnih, in še zadnji odstotek pretiran in potvoren.

Dr. Žerjav je v zadnji »Domovini« vse katoličane nehote opozoril, da naj bodo čuječi in pozorni, če nočejo, da jih zadene usoda mehikanskih vernikov. Zadelo jih pa bo čisto gotovo, če si bodo dali lagati in pisati od očitih brezvercev, strastnih sovražnikov Cerkev in katoliške vere, če bodo verjeli ljudem, ki svoje sovraštvo do verstva odevajo v plašč boja proti klerikalizmu, pri tem pa mislijo vedno na udarce Cerkvu in katol. življenju: In darovi teh ljudi so: brezverska prisilna drž. šola, razkristjanje vsega javnega in družinskega življenja, boj verstvu in Cerkvu na celi črti. Dr. Žerjav nam v svojem strastnem boju kliče v spomin pregovor starih: Katoličani samo toliko pravic boste imeli, kolikor si jih boste znali z lastno močjo in čuječnostjo zavarovati. Borilci protiklerikalizma so samo strahopetni propovedniki in bojovníki svobodomiselnstva in razkristjanjenja družbe in poedincev. Zato velja tem ljudem najostrejši boj.

Da ne pozabimo.

Lansko leto je prišlo na vsakega prebivalca v Vojvodini 205 Din plačanega davka, v Sloveniji 125 Din, na Hrvaškem 70 Din, v Bosni in Dalmaciji 50 Din, v Srbiji in Črni gori 45 Din. Vedeti moramo, da

je zemlja v Hrvatski in Srbiji neprimerno plodnejša, kot je v Sloveniji.

Odkod tako krivična razdelitev davkov? Zato ker imamo po zaslugi dr. Žerjava in g. Pucelja centralistično vidovdansko ustavo. Po tej ustavi vse davke nalaga edinole narodna skupščina v Belgradu. V tej skupščini je nad 300 poslancev in med njimi niti 30 Slovencev. To se pravi, da bomo Slovenci vedno pastorki, vedno tisti, ki bomo morali največ dajati in bomo najmanj dobivali.

Sedemletna zgodovina nam to jasno dokazuje. V belgrajski vladi so s par mesecev izjeme sedeli skozi vsa ta leta slovenski liberalci ali samostojneži, sedanji radičevci. In kaj so pomenili?

Ni! Manj kot nič!

Poglejte naše ceste, naše šole, naše bolnice, pogledajte vedno groznejše zadolževanje kmetijskega stanu, pogledajte zastoj industrije, pogledajte vsesplošno beračijo, ki prihaja v deželo!

To je vsesplošni polom centralizma vidovdanske ustave, za katero sta glasovala dr. Žerjav in g. Pucelj. In še dandanes se liberalci za žive in mrtve bore za centralizem. Zakaj? Zato ker bodo s pomočjo centralizma lahko preganjali katoliško vero po mehiškem vzorcu, zapirali verske šole, tirali krščanski nauk iz šol, stradali duhovniki — vse to so že poskušali, ko so bili na vladi.

Za centralizem se navdušujejo tudi zato, ker dobijo v Belgradu iz raznih kupčijskih afer milijone za svoje brezversko časopisje.

Ko bi Slovenci imeli vsaj avtonomijo nekdanjega deželnege zbora kranjskega, bi samo razpolagali s svojim denarjem, bi sami določali davke, popravljali ceste, snovali strokovne šole, gradili vodovode, zagrajali hudournike, zboljšavali planine, upravljali bolnice itd. Iz slovenske davčne kase ne bi bilo mogoče krasti milijonov ljudskega denarja, zato bi z manjšimi davki mogli veliko več doseči.

Liberalci pa so še danes z dušo in telesom privezani na centralizem in samostojneži so se popolnoma udinjali Radiču, ki je zavrgel federalizem in sprejel centralistično vidovdansko ustavo v svoj program.

Centralizem je spravil na stotine Slovencev na boben, zakopal je že tisoče slovenskih gruntov v dolgove, izmozgal je Slovenijo za stotine milijonov.

Vprašamo: kateri v resnici zavedni Slovenec more biti danes še pristaš dr. Žerjavove Domovine in Pucelj-Prepeluhovega Kmetijskega lista?

Vse to smo že ponovno povedali, a treba je še, da se ne pozabi.

Avtonomija ali — smrt!

**Varno naložite svoj denar v
Vzajemni posojilnici
v Ljubljani, poleg hotela „Union“.
Obrestovanje najugodnejše.
Posojila proti vknjižbi na posestva, proti
poroštvo i. t. d.**

Dr. Korošec o sedanjem položaju.

Preteklo nedeljo je imel dr. Korošec shod v Trebnjem. Shodu je prisostvovalo zelo mnogo volivcev, ki so voditelja slovenskega naroda navdušeno pozdravljali. Dr. Korošec je potem govoril o današnjem položaju. O zunanjih politikih po povedal, da je vsled nesposobnosti sedanjega zunanje ministra dobila prvo besedo na Balkanu Italija, ki previdno plete mreže okrog Jugoslavije, da jo popolnoma usužnji. Vsled neumljive neuvidevnosti naše zunanje politike je Italija dobila pravice, da pri nas snuje svoja trgovska podjetja, prodaja nemoteno svoje pridelke in naseljuje svoje delavce, naši ljudje pa morajo v tujino s trebuhom za kruhom. Italijani že prodirajo sedaj v Dalmacijo, kjer izpodrivajo naše ljudi.

V Prekmurju mora vsako leto 15.000 domačinov iskati kruha v tujini, zemljo mažarskih grofov pa je vlada razdelila med Srbe in Črnogorce. Kmetijska politika je v naši državi popolnoma na tleh, kljub temu, da je na vladi »seljačka« Radičeva stranka in je njen član Pucelj poljedelski minister. Naša živina propada, mleko se ne more prodati, strokovnih kmetijskih šol nimamo skoro nič, vse kmetijsko gospodarstvo se bliža koncu. Ko je bil za malo časa kmetijski minister dr. Kulovec, se je takoj začelo živahno gibanje za povzdigo zadružništva, živinoreje, mlekarstva — a danes je vse slabše, kot je bilo kdajkoli. — Ko je vsled nemarnosti vlad, ki niso skrbele za popraviljanje nasipov, povodenj naredila stot milijonske škode, je prvi prišel na mesto kralj, tolažil ponesrečence ter jim iz svojega dal podpore en milijon in 200.000 Din, gospodje ministri pa so se šele čez nekaj časa spomnili, da je treba iti pogledat. Pomagalo se seveda ni dosti. Sedaj hočejo dobiti denarja za poplavljenec s tem, da odtrgujejo uradništvu plače. Toda tega denarja poplavljeni najbrže nikdar videli ne bodo. Dalje je govoril dr. Korošec o volitvah v trgovsko in obrtno zbornico, o delavstvu, o korupciji in tatvini, ki se še vedno paseta v državni upravi, o izenačenju davkov, o čemer vlada sploh ne misli resno.

Nato je zaključil dr. Korošec:

Hočemo za Slovence samostojnost, svobodo, enakopravnost! Hočemo, da ostane denar doma in da sami gospodarimo z njim! To jim ne gre v račun, zato nam ne dajo avtonomije. Najhujši nasprotniki slovenske samostojnosti so radikalni. In žalostno je, da se vedno dobe nekateri Slovenci, ki se vežejo z njimi. Tako tudi Pucelj, ki se je zapisal Radiču in z njim vred pomaga radikalom. On je, kakor svetopisemski Lazar, ki pobira drobtine izpod bogatašev mize. Mi tega nočemo. Hočemo za Slovence, kar je našega! Kaj nam pomaga, če nekateri lovijo drobtinice, ko se narodu jemlje vse!

Industrijo nam ubijajo in pogledajte, kako je z uradniki. Za naše ni kruha, ali pa jih vsaj tišče na slabših mestih. Vedno manj je naših ljudi v javnih službah. Ne mrzimo Srbov, a poudariti moramo, da tišči režim Slovence ob stran. Slovenec je le za hlapca. Zahtevamo

enakopravnost! Naša zemlja naj bo naša. Ali naj mi delamo in trpimo za to, da bi drugi uživali?

Za slovensko fronto.

»Kmetijska stranka« je hrvatska stranka. Pucelj je član Hrvatskega seljaškega kluba. Radikalji so srbska stranka. Če gre kdo s Puceljem ali z radikali, pomeni to slabljenje slovenske moči. SLS je stranka vsega slovenskega naroda. Naša stranka stoji danes v hudi odločilni borbi za enakopravnost slovenskega naroda. Borba bo še trajala. Ali more trajati dolgo? Srbi sami vidijo, da dolgo ne gre več tako. Če bodo videli, da se slovenski narod ne da zlomiti, bodo odnehali. Nočemo, da narod večno trpi, zato hočemo vztrajati v tej borbi do zmage! Mi, vaši poslanci, vztrajamo. Mi se ne damo podkupiti! (Izredno burno pritrdjevanje.) Ali je vaša naloga, da nam streljate v hrbet! To je zgodovinska borba za svobodo in enakopravnost! Upamo, da se boste tudi nasprotniki, kar vas je poštenih, držali pošteno. Ali se pridružite za sedaj SLS, ali pa nam vsaj ne streljate v hrbet. Kdor danes cepi slovensko fronto, je izdajavec in narod ga bo obsodil. (Burno pritrdjevanje.) Mi gremo v boj pošteno, z navdušenjem, polni volje in moči in ga bomo dovojevali do končne zmage. (Vihar navdušenja.)

Da bodete zadovoljni z res dobrimi

vrvarskimi izdelki

zato je treba naročiti tako blago le pri

Ivan N. Adamič

Ljubljana, Sv. Petra cesta 31

ali podružnicah v Mariboru, Vetrinjska 20 ter Kamnik, Šteta 4.

DOBRO BLAGO! NIZKE CENE!

»OBLAČILNICA«

manufaktur, trgovina na debelo in drobno

Ljubljana, Miklošičeva cesta 7

ima najlepšo in največjo izbiro raznega sukna, hlačevine, volnenega blaga za ženske obleke, barhenta, flanele in drugega perilnega blaga

po izredno nizkih cenah.

Naročniki »Domoljuba«, kupujte manufakturno blago le pri »OBLAČILNICI«

»Pesnik« uredniku: »Kaj ne, gospod urednik, ko ste moje pesmi prebrali, ste bili takoj v ognju?« — Urednik: »Jaz ne pač pa pesmi.«

Mirko je bil prvokrat v zverinjaku. Oče mu pokaže žirafa. »O,« pravi Mirko »teje je pa dobro. Če ta požre kos sladkorja ima dolgo časa kaj od tega, ker ji dolg leze skozi grlo.« — »Da,« pravi oče, »če ima žirafa pozimi mokre noge, se poleti dobi nahod.«

»Kdo pa tako neznansko cvili v hiši?« — »Ne vem, ali se mladi psi zopet trgajo ali pa ima gospodična hčerka pevsko vajeto.«

»Preje si vedno trdil, da me imaš tako rad, da bi me najraje pojedel, zdaj pa ti rentiš, če le en sam las dobiš v jubi.«

NOVICAR

VSİ PRIJATELJI MLADINE SE GOTOVO
UDELEŽE MLADINSKEGA DNEVA, KI
BO V NEDELJO DNE 15. AVGUSTA 1926
V LJUBLJANI.

Silna železniška nesreča pri Lazah.

Okoli en in pol milijona dinarjev škode.

V nedeljo, 8. avgusta ob 5 popoldne je vozil med postajama Laze in Zalog redni praški brzovlak proti Ljubljani. Komaj dober kilometer od postaje Laze pa se je v trenutku, ko je šel mimo omenjeni brzovlak, vsled silnega deževja razmočena zemlja odtrgala od hribovja in je dobesedno pokopala vso lokomotivo. Morda bi to ne imelo nikakih težkih posledic, toda na nesrečo je bilo z ilovico vred odtrgano tudi razno mlado drevje, ki je povzročilo železniško katastrofo. Vejevje in debela teh dreves so se zapletla med kolesa lokomotive, kar je povzročilo, da je prvi par koles lokomotive skočil s tira. Strojvodja je takoj zapazil, da ni v redu kolesje in je hitro skušal ustaviti stroj, ki je drvel s hitrostjo 60 kilometrov na uro. Deloma, v veliki meri se mu je to posrečilo in hitrost vlaka je znašala komaj 10 km, ko je vlak dospel do usodnega mesta. Kakih 100 m od kraja, kjer je zadel plaz ilovice vlak, napravi proga oster zavoj. V tem ovinku pa stoji železniški most, visok kakih 5 m. Pod mostom je stranska pot, ki vodi na glavno cesto. Ko je vlak dospel do tega

ovinka, je skočila celo lokomotiva s priklopnim vozom za premog iz tira in preko omenjenega mosta je zagrmela na zemljo. Če bi bila dolina globokejša, bi najbrže lokomotiva radi svoje teže potegnila s seboj tudi vse osebne vozove. Tako pa je zdrčal s tira samo stroj. Strojvodja je čutil, da pada stroj, toda kam, tega ni vedel. Prijel se je za nek železni držaj lokomotive in brez vsake poškodbe je padel z lokomotivo vred z mosta. Isto tako tudi kurjač, na nesrečo pa se je levi rob stroja zadel ob zidovje mosta in upognjeno železje je zlomilo nogo vestnemu uslužbencu. Noga je zlomljena dvakrat, pod in nad kolonom. Na pomoč prihiteli ljudje so s težavo rešili iz strte lokomotive strojvodjo in ranjenega kurjača. Potniki brzovlaka nesreče niso niti zapazili, ker ni nastal nikak sunek, le vlak je obstal. »Kaj pa je,« so klicali ljudje, čemu čakamo?« Škodo na lokomotivi in na progi cenijo na 1 in pol milijona dinarjev. Pod vodstvom tamkajšnjega progovnega mojstra so obe progi kmalu očistili in napravili deloma sposobni za promet.

Velika povodenj v celjski okolici.

V nedeljo zvečer je prihrula nad Celje in okolico zopet velikanska povodenj, ki je v svoji ogromnosti in obsežnosti prekosila vse dosedanje nesreče. V noči od sobote na nedeljo in v nedeljo ves dan je deževalo brez prestanka. V nedeljo proti večeru je bil naliv tako hud, da takega v Celju še nihče ni doživel. Vode so neznansko hitro narasle, tako da je bila cela okolica že nekako ob 11. uri zvečer pod vodo. Višek je dosegla poplava v ponedeljek zjutraj ob 5. uri, ko je voda dosegla višino kapucinskega mostu in preplavila brv pred okrožnim sodiščem. Celje je bilo pod vodo, posebno proti Gaberju in na Ljubljanski cesti. Vodomer je kazal na višku 4.60 m.

Povodenj je povzročila ogromno škodo. V Gaberju je vdrla vsako hišo in preplavila vsa prtilična stanovanja. Okoli 2. ure ponoči je bilo stanje obupno. Ljudje so bili na strehah svojih malih hišic v velikanski nevarnosti in so obupno klicali na pomoč. Alarmirano je bilo vojaštvo in požarna bramba, ki sta z nadčloveško močjo reševala, kar se je rešiti dalo. Voda je podirala hleve in odnašala perutnino in prašiče. V obupu so ljudje da-

jali znamenja s strelji, ker klincev sploh ni bilo slišati. Voda je bobnela s tako silo, da je udušila vse klince na pomoč. Podirala je ploteve in obzidja, iz stanovanj odnašala jedila, obleko in opravo, zajemala lesne zaloge in podirala vse ovire. Nasip pri Šmarjeti, katerega so postavili vojaki pred 14 dnevi, je voda predrla v dolžini 30 m, kar je nesrečo še povčevalo.

Samo tovarna »Westenc« trpi ogromno škodo, ki gre v milijone in milijone. Ravno tako razni trgovci, katerim je voda v trgovinah vse blago pokvarila. Na progi pri Štorah je voda izpodjedla tir; železniški promet med Celjem in Mariborom je ustavljen. Veliko oseb je moralo v nedeljo zvečer dobesedno plavati, da so prišle domov. Pri tem se je zgodila smrtna nesreča. Neki slikarski pomočnik Vegunt je utonil. Hotel je iti ob 3. uri zjutraj domov preko Dolgega polja. Ker ni mogel iti peš, se je slekel in je hotel vodo preplavati. Deroča voda pa ga je zgrabila in odnesla; utonil je v valovih.

Sedanja povodenj pomeni za Celje najhujšo katastrofo, katera ga je kdaj zadela. Ljudstvo je obupano in čaka pomoči.

Iz okolice Celja nam poročajo, da je narasla Voglajna v Štorah pri mostu tekom pol ure ob petih popoldne za 45 cm. Po peti uri se je vzdigovala kar vidoma, tako da je ob sedmih zvečer Voglajna preplavila že vse teharsko polje in je drla ob železniškem nasipu mimo Čreta, kjer se je razlila po vsem Čretu do Bežigrada prav do Celja, kjer je bila struga Voglajne ob pol osmih zvečer tudi že vsa preplavljena.

Vrtovi ob gostilni pri Zelenem travniku so bili že vsi pod vodo in jedva se je videlo še drobke plotov. Ker se je ob tem času kar naprej vrtelo iz oblakov, se je bližala katastrofa s hitrimi koraki. Proti 11. so bile v vodi vasi od Štor mimo Teharjev, kjer je posebno trpela elektrarna na Razdrtem in Turkov mlin z žago v Teharjih. Polja in travniki Teharčanov, posestnikov iz Čreta in deloma Bukovčlaka — so uničena. Saj je že zadnja povodenj napravila po teh poljih nepregledno škodo. Ljudje so ves mesec julij odnašali s travnikov in njiv od Voglajne nanošen prod, ki ga je voda odnesla železniškemu nasipu. Danes je ves prod znova na njivah. Pridelkov sploh ne bo in tudi trave ne. Železniška proga pri Štorah je zopet močno izpodjedena. Obstaja nevarnost, da se železniški nasip na več mestih poruši.

Preganjanje katoličanov v Mehiki.

V ameriški državi Mehiki frama-sionska boljševiško-socialistična vlada vprav po neronsko preganja katoliško Cerkev in katoličane. Odpravljani so vsi samostani in redovniki pognani iz države, vse katoliške šole je vlada zaprla, vsi katoliški časopisi so prepovedani, prepovedane so vse procesije in verski sestanki, država je uropala vse cerkve, noben duhovnik se ne sme duhovniško obleči, papežev poslanec je izgnan, škofo vlačijo po ječah, vernike, ki se zbirajo po cerkvah in protestirajo proti krutemu in krivičnemu preganjanju, streljajo s strojnimi puškami — skratka, vlada hoče, kakor je izjavil njen predsednik Cales, do konca tega leta zatreti vsako sled katoliške vere in verskega življenja v Mehiki. Ker to ne bo šlo zlepa, hoče vlada to doseči z ječami in strojnimi puškami.

Ves svet je glede Mehike razdeljen na dva tabora: brezverci in frasoni na eni strani, verniki in tisti, ki visoko cenijo svobodo prepričanja, na drugi strani. Prvi tabor je seveda navdušen zato, da se katoliška Cerkev v Mehiki vtopi v krvi že letos, pozneje pa naj pridejo na vrsto druge države. V svojih časopisih, ki jih imajo po celem svetu — tudi v Ljubljani — in ki jim ukazuje način pisanja frama-sionska loža, razširjajo najgrše in najhujše laži o mehikanskih katoličanih, da opravičijo prelivanje krvi v Mehiki, na drugi strani pa taje, da bi sploh bilo kakšno tako hudo praganjanje.

Nobenega dvoma ni bilo, v katerem taboru bo dr. Žerjavova »Domovina«. Časopis, ki ni našel dobre besede o katoliški Cerкви, ki je smešil in sramotil duhovnike, škofo, papeža, cerkvene ustanove in obrede, ki je celo o sv. Trojici pisal, da je iz poganstva in istotako o Materi božji, tak časopis bi se hudo pregrešil zoper frama-sionska pravila, če bi našel eno pravično besedo o mehikanskih katoličanih. Nasprotno: dr. Žerjavova Domovina na eni strani docela zamolčuje krvava preganjanja, na drugi strani pravi, da našj duhovniki lažejo, ko govore o preganjanju katoličanov v Mehiki, na tretji strani pa opravičuje postopanje mehikanskega Nerona predsednika Calesa s tem, da pravi, da je imela katoliška Cerkev ogromna posestva in da se ljudstvo hoče otresti velikih denarnih dajatev cerkvi in da je radi tega nastal odpor proti Cerкви. Laži, da se kar primejo! Katoliška Cerkev v Mehiki v zadnjem času sploh ni imela nobenega premoženja več, ker so ji že v prejšnjih revolucijah vse pobrali — v Mehiki so namreč revolucije zelo pogoste. Če se je ljudstvo hotelo otresti Cerkve, zakaj pa se sedaj tako upira vladnim odredbam, da preti državljanska vojska?

Nam je stvar seveda jasna. Slovenski liberalci, katerih dušna hrana je dr. Žerjavova Domovina, bi tudi radi utopili katoliško vero v Sloveniji v vodi ali krvi, slednje bi bilo njim še ljubše. Svoje sovraštvo kažejo v svojih brezverskih časopisih, svoje sovraštvo so posebno pokazali, ko so bili neomejeni gospodarji v Belgradu — tedaj so preganjali naše duhovnike, zapirali verske samostanske šole, vihteli bič nad vernim učiteljstvom, ter po svojem najodličnejšem veljaku izjavljali, da v štirih letih ne bo po državnih uradih nobenega klerikalnega — to se pravi versko mislečega in živečega uradnika več. Prav po mehikansko.

Ali se moremo tedaj čuditi, če »Domovina« opravičuje mehikanskega Nerona in ne črne besede o mučniški krvi, ki teče po mehikanskih tleh, temveč hinavsko zavija oči in udriha po mučencih. List, ki je pisal o Materi božji in o sv. Frančišku tako, da je katoličan s studom odložil tako čtivo, pač ni zmožen najti o mehikanskih mučeništvihih lepše besede.

Prihodnjič pa še, kaj sledi iz tega.

d Kristus, kralj je vele! Pustite male k meni priti! Verno slovensko ljudstvo in naše krščansko mislečo učiteljstvo hoče zopet vpostatviti v naših šolah Kraljestvo Kristusa kralja. Zakaj? Velik bo naš na-

rod in silna bo naša država, ako bo naša mladina začela črpati globlje iz studenca življenja, ki je Kristus, kralj vesoljstva. Zato bo stala velika skupščina krščanske šole in zborovanje Slomškove zveze, ki se vršita letos v št. Vidu nad Ljubljano v nedeljo, 22. avgusta, v znamenju Kristusa, ralja vesoljstva. — Spored: Ob 6 v župni cerkvi pridiga: Kraljeve pravice Kristusa do naše dece. Ob pol 7: Slovesna procesija, darovanje za »Slomškov dom« in posvetitev krščanske šole Kristusu kralju. Ob 7: Slovesna sv. maša (s skupnim obhajilom). Ob 8: Zborovanje velike skupščine v društvenem domu z govorom: »Kako pov društvenem domu z govorom: »Kako vpostavimo zopet Kristusa kralja v šoli?« Stariši vljudno vabljeni. Pridite v obilnem številu.

d Prevzvišenj knezoškoof dr. Jeglič se je pretekli pondeljek zvečer vrnil iz Amerike. Na kolodvoru so ga sprejeli zastopniki stolnega kapitlja.

d Blagoslovitev doma v št. Vidu pri Stični. Tudi Vi ste gotovo imeli srečke naše efektne loterije, toda čeprav niste zadeli, imejte zavest, da ste s tem pomagali postaviti dom, ki je kras in ponos Dolenjske. Da se boste prepričali, pridite 29. avgusta sami pogledat, ker gotovo mislite, ako še nimate, tudi v vaši župniji postaviti nov dom. Društva, ako še niste, pošljite prijavne pole. Zadnji čas je! Važno radi ojačenja vlakov oziroma posebnega vlaka. Ta čas dobro porabite za vaje ljudskega petja, za telovadne proste vaje, za agitacijo številne udeležbe. Ta dan vse zastave na plan! Kdor more, naj pride v narodni noši.

d Prenapolnjenost vseh naših zavodov za umobolne je postalo neznosno in zato opozarjamo vse privatnike in županstva, ki dobe poziv, da sprejmejo bolnike v domačo oskrbo, da se temu pozivu takoj in brezpogojno pokore, kajti le tako bo omogočeno še nadalje sprejemati v opazovalnico bolnike. Pri tem pa se naj — sklicujoč se na ponovna obvestila v časopisih — omejujejo gg. zdravniki na one slučaje, ki so zavodne oskrbi absolutno potrebni. Ako se ne bota upoštevali ti dve želji, bomo primorani sprejema v opazovalnico povsem ustaviti. Državni dobrodelni zavodi v Ljubljani.

d Duhovne vaje za gospodinje v župniščih bodo letos prvokrat od 18. avgusta zvečer do 22. avgusta zjutraj pri č. uršulinkah v Ljubljani. Prihod točno 18. avg. zvečer ob 6. Poleg oskrbnine (okoli 120 dinarjev) naj prinese še posteljne rjuhe. Priglašujte se takoj številno samo na tale naslov: Čč. predstojništvo uršulinskega samostana v Ljubljani.

d Zopet strahotne povodnji. Nedeljsko deževje je zopet postala velika nesreča. Na drugem mestu poročamo o največji povodnji, ki je dosedaj zadela celjsko okolico. Pa tudi na mnogih drugih krajih je voda

Ia. Amerika

se imenuje fina riviava kotenina, izdelana iz naj boljšega ameriškega bombaža. — Po trikratnem pranju postane snežno bela. V zalogi pri

A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10

povzročila mnogo škode. Zlasti Prlekija je bila v nedeljo večji del pod vodo, železniška proga je bila na mnogih krajih preplavljena, pri Mariboru je narasla Pesnica ter nanosila obilno gramoza na njive in travnike, v ljubljanski okolici je zdvijala sicer mirna Gameljšca ter poplavlila ceste in polja med Skaručno, Smartnom in Gameljam, pri Boh. Beli se je utrgal velik plaz ter zasul državno cesto, na Hrušici pri Jesenicah je hudournik nasul kamenja in proda na železniško progo, pa tudi na Dolenskem so vode zelo čez mero narastle. Škode so ogromne.

d Občni zbor Zveze slovenskih vojakov se je preteklo nedeljo vršil na Brezjah. Kljub tako slabemu vremenu je bila udeležba zelo velika, dasi je žal moralo odpasti zborovanje na prostem. V natlačeno polni cerkvi je govoril g. katehet Bonač, sv. mašo je imel bivši kurat g. katehet Kogoj, igrala pa je železničarska godba. Po sv. maši se je v samostanski dvorani vršil občni zbor, pri katerem je predsednik major Colarič podal obširno poročilo o delovanju Zveze ter omenjal, da šteje Zveza 40.000 članov: krepko se je zavzel za naše brate v italijanskem in nemškem suženjstvu. Tajnik Bonač je omenjal veliko gibanje za postavitve vojnih spomenikov ter vzdrževanja vojaških grobov in je koncem svojega poročila stavil obširne resolucije v prid invalidom. Blagajnik Wagner je podal blagajniško poročilo. Ko je bil končno izvoljen odbor za nadaljnje leto, je predsednik Colarič zaključil kljub slabemu vremenu veličastno uspelo zborovanje.

d Tuji poštni in osebni aeroplani smejo v naši državi pristajati samo v Belgradu, Zagrebu in Skoplju.

d Trgovska šola v Mariboru se izpremeni s prihodnjim šolskim letom v trgovsko akademijo.

d Nova vas v Ljubljani. Deloma radi stanovanjske bede, deloma radi premajhnega zaslužka stanuje v Ljubljani 7 družin na travniku pred Šentpetersko vojašnico. Napravili so si šotore iz plahit in celo papirja, v šotorih imajo svoje pohištvo, tla so mokra in mrzla, obiski podgan so dnevni, tako da se morajo človeku s kamnom v srcu zasmiliti. Ljubljanski Žerjavovi gerenti, kje ste?

d Nove železniške proge. Neki kapitalisti iz naše države in iz Anglije v družbi s par zelo bogatimi Hrvati iz južne Amerike so poslali naši vladi ponudbo, da zgradi dvotirno železnico iz Splita v Dalmaciji preko Bosne, kjer bi se ob Drini razdelila: ena proga bi šla preko Srema v Bačko, druga pa v Beograd in od tod v Banat. Ta železnica bi bila brez dvoma ogromnega gospodarskega pomena za državo. Veliko vprašanje pa je, če bo vlada sprejela to ponudbo — je premalo velesrbska.

d Nove telefonske postaje dobijo Rečica na Paki, Ljubno v Savinjski dolini, Gornji grad, Luče in Solčava. Graditev te nove telefonske proge, ki se začne v Celju, se je že pričela.

d Najden ponesrečeni hribolazec. Ze od spomladi so pogrešali dr. Lubca iz Ljubljane, ki je sam odšel v Julijske Alpe. Kljub vztrajnemu iskanju ga takrat niso mogli najti. Sedaj so ga našli pastirji na italijan-

ski strani Prisojnika, ležečega z razprostrtima rokama v nekem jarku.

d Dr. Anton Slivnik, zdravnik v Radovljici, se je preselil v novo hišo poleg »Kunsteljnac«.

d Smrtna kosa. Dne 15. julija je umrl nenadoma Janez Poduratnik, po domače Lokan v Lepi nivi pri Mozirju, naročnik vseh naših časopisov in vrl kmetovalec. Bil je dobre in mirne narave ter priljubljen. Svetila mu večna luč!

d V Šmarju je umrl 5. t. m. Gregor Gregori, 24letni zvesti služabnik tamošnjega dekana. Počivaj v miru Bogu in gospodarju zvesta duša!

d Požar je 8. avgusta ponoči uničil gospodarsko poslopje posestnika Šmida na Selu pri Bledu. Na pomoč je prihitela poleg sosednjih požarnih bramb četa kraljeve garde in tudi kralj sam je prišel o ponoči na kraj nesreče ter se zelo zanimal za delovanje motorne brizgalne požarne brambe z Mlinega. Kralj se je ljubeznivo razgovarjal s pogorelcem Šmidom. Nadaljnja nevarnost je bila kmalu odstranjena.

d Avtomobila se je ustrašil konj posestnika Jožeta Stroja iz Trbovelj. Mož je peljal prazne sode in sedel na njih. Konj se je pred avtomobilom splašil, voz se je prevrnil, Stroj je padel pod voz in dobil zelo težke poškodbe.

d Velike tihotapsko družbo zaprli. Na Francoskem je silno veliko ljudi, ki uživajo strup kokain, katerega uživanje povzroči trenutno zelo prijetno razpoloženje v človeku, a sčasoma človeka dušno in telesno uniči. Vlada se silno trudi, da bi preprečila to zastrupljanje. Zato je seveda prepovedala vsak uvoz kokaina razen v zdravniške svrhe. Nemčija pa izdeluje velike množine tega strupa in ga vtihotaplja na Francosko. To tihotapstvo izberno nese. Pri enem kilogramu se zasluži do 20.000 frankov. Ena teh tihotapskih poti je peljala preko Zagreba, kjer so se pečali s to dobičkanosno obrtjo zelo visoke osebnosti. Policija je sedaj prišla na sled tem praktičnim trgovcem ter vse zaprla. Kazni ne bodo majhne.

n Na Planinski gori se obhaja na praznik Marijinega Vnebovzetja običajni letni shod. Služba božja bo ob 10.

n Preddvor na Gorenjskem. Uprizoritev igre »Babilonc« dne 15. avgusta t. l. v Društvenem domu v Preddvoru, se radi nepričakovanih ovir ne bo vršila.

d Na Muljavi pri Stični letos ne bo na praznik Marijinega vnebovzetja svete maše.

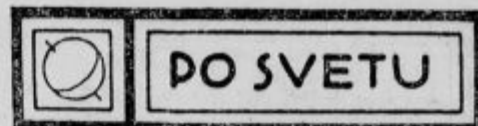
d Od Sv. Antona v Štangi se naznanja, da se bo letošnji romarski shod Angelske nedelje — radi slavlja v Št. Vidu pri Stični vršil 1. nedeljo, t. j. 5. septembra pri Sv. Antonu v Štangi.

ZAHVALA.

Vsem, ki so na kakoršen koli način pripomogli k tako lepo uspelem Orlovskem dnevu v Smartnem pri Litiji, se tem potom iskreno zahvaljujemo. Vsem Bog plačaj! Ljublj. orlovsko okrožje.

d »Brezalkoholna Produkcija«, Ljubljana, Poljanski nasip 10/VI, pošlje vsakemu naročniku »Domoljuba« zanimiv cenik brezplačno. Zahtevajte ga takoj; ne bo Vam žal!

d Kdo proda že rabljene tamburice?

Nemčija. Vse tako kaže, da se bodo tekom parlamentarnih počitnic stranke v Nemčiji čisto na novo pregrupirale in da bo zato dobila Nemčija v jeseni drugo vlado. Bivši drž. kancler dr. Wirth, eden najuglednejših članov katol. centra in nemških politikov sploh, je naslovil na vse nemške republikanske stranke poziv v svrhu obvarovanja republikanske državne oblike. Republikanske stranke, med nje spada tudi katoliški centum, doslej še niso nikdar nastopile složno razen ob ustanavljanju republike 1. 1919. Dr. Wirthov poziv za ustanovitev republikanske Unije je napravil vsepovsod velik utis in vodja social. demokratov dr. Loebe se je že izjavil za sodelovanje z njim. Če bi prišlo do vladne republikanske unije, bo imela ta močno večino in bo velikega pomena za pomirjenje Evrope, ker bo z njo domala odstranjena nem. monarhistična reakcija.

Kolonijalni kongres se je vršil prve dni tega meseca v Strassburgu. Na njem so vsestransko razpravljali o nemški kolonijalni politiki. Bivši guverner dr. Seitz je v svojem govoru poudaril potrebo, da naj se Nemčija živo bavi s kolonijalno politiko zlasti sedaj, ko se v svetovnem narodnem gospodarstvu pripravja popolna sprememba.

Nemško-francosko razmerje. Gospodarsko politični odnošaji med Nemčijo in Francijo so se v zadnjem času zboljšali, kar pa Angliji ni preveč po volji, ker se boji za svoje interese. Nemčija je v sedanji krizi Franciji ponovno ponudila denarno in gospodarsko pomoč zahtevajoč za to protiusluge politične vrste, zlasti izpraznitev II. in III. pasu v ruskem ozemlju. Tudi sicer skušajo Nemci prepričati Francijo, da ji od zahoda, t. j. na Renu, od Nemčije ne grozi nobena nevarnost.

Italijansko in nemško časopisje o kolonijalni politiki. Ital. časopisje zadnje čase sicer previdno, vendar pa čisto jasno dela na to, da bi prišlo med Nemčijo in Italijo do večjega zblizanja. Pri tem obtožuje ital. zaveznike (Francijo in Anglijo), da so prevarili Italijo, ker niso držali svojih obljub, ko so delili nemške kolonije. Po svetovni vojni je namreč prišlo do tega, da nima niti premagana Nemčija niti zmagovalka Italija nobenih kolonij, kljub temu, da bi jih obe radi imeli. Zanimivo je nadalje, da so tudi nekateri nem. listi priobčili članke, v katerih zagovarjajo skupno akcijo z Italijo v kolonijalnem vprašanju. Nemci tudi čisto nič ne prikrivajo, da bodo v Ženevi (v Zvezi narodov) takoj zahtevali, da se jim da kolonijalni mandat in so prepričani, da njihovo zahtevo podpirala Italija. Zelo verjetno je, da bosta i Nemčija i Italija nekaj dobile.

Nemška produkcija in ruski trg. Nemško gospodarsko stanje se je v zadnjem času nekoliko poboljšalo. Produkcija premoga se je vsled angl. rudarskega štrajka povečala; pomnožila se je tudi železna in jeklena produkcija, vendar pa brezposelnost v Nemčiji še vedno narašča, ker ne

PO DOMOVINI

ST. VID PRI STICNI.

(Razno.)

Letina: Naželi so veliko snopja, a zrna je bolj malo, ker je bilo žito poleženo. Sena radi vednega deževja še sedaj niso mogli vsi pospraviti. Krme bode primanjkovalo. Polži so se v tem vlažnem vremenu tako zaplodili, da so na nekaterih njivah fižol, koruzo in ajdo požrli. — Pri katoliškem prosvetnem domu se vrše zadnja dela. Na pročelju je naslikal znani slikar Jebačin dve sliki sv. Metoda in sv. Cirila. Oba v škofovski opravi. Slikj sta zelo lepi. Pri blagoslovitvi doma dne 29. avgusta bodo gosti videli, da so še na Slovenskem slikarji, ki znajo lepo slikati. — Župna cerkev z zvonikom je tudi prenovljena, ravno tako zid okrog pokopališča. Tako se pripravlja št. Vid, da bo došle goste dostojno sprejel.

ST. JURIJ POD KUMOM.

(Popravek.)

V 31. številki Domoljuba smo bili obdolženi, da smo dne 18. julija kričali »Auf, čuki.« Mi fantje iz Sklendrova smo šli prav od iste prireditve in smo tudi istega mišljenja. Znabiti, da je prišel klic od katere druge strani, od nas ni nobeden kričal. Toliko v pojasnilo.

DOBRAVA PRI KROPLI.

(Odkritje spominske plošče.)

Na dan sv. Roka, 16. avgusta se izvrši odkritje spominske plošče padlim, pogrešanim in na posledicah vojne umrlim žrtvam iz dobravske župnije iz svetovne vojne 1914—1918. Praznovanje spomina sv. Roka kot običajno! Sv. maše ob 6., 8., 9. in 10. Po tej sv. maši odkritje plošče z imeni 35 župljanov, delo Vodnikovo v Ljubljani. Na sporedu so žalostinke, deklaracije prigodnice zložene za to priliko po pesniku dr. Joži Lovrenčiču, nagovor bivšega voj. kurata g. Fr. Bonača, dobro poznanega našim vojnikom, in blagoslov izvršen po istem ob spremstvu du-

najde strojna industrija za svoje izdelke dovolj kupcev. Domači trg je zelo slab. Veliko se polaga na Rusijo, ki nakupuje večino tega, kar rabi, v Nemčiji, zlasti odkar razpolaga s 300 milijoni posojila.

Nov konflikt z Bolgarijo. Napetost med našo državo in Bolgarijo zaradi vpada komitov na naše ozemlje pri Krivi Palanki se še vedno ni polegla. Naša vlada še do danes ni vložila svojega protesta v Sofiji, kar seveda vzbuja čudne komentarje. Nekateri trdijo, da je temu vzrok neka tretja država (Anglija), ki je vmes posegla. Dejstvo je, da se je pri našem zunanj. ministru oglasil angleški poslanik Cunard in da se je oster ton, v katerem je do njegovega obiska govorila naša vlada, naenkrat spremenil v milejšega. Nič ne bo čudnega, če ne bomo zopet enkrat vlekli mi ta kratko, seveda čisto po nepotrebnem.

hovnikov ter molitve za pokojne. — Pripravljajni odbor.

SV. GORA PRI LITIJI.

Na Veliki Šmaren, ko sta združena nedelja in Marijin praznik, bomo tudi Svetogoreci imeli dvojno slovesnost, vsakoletni cerkveni shod in letos tudi otvoritev novega Doma. Po veliki maši bo blagoslov novega Doma, potem igra. Popoldne ob 2 se igra ponovi in nato bo srečolov. Igravci, visokošolci kamniškega okraja, so med prvimi v Sloveniji. Pri vsem sporedu igra domači novoustanovljeni 12 članski tamburaški zbor. Upamo, da bo hrib zopet enkrat poln.

KOTLJE V MEZIŠKI DOLINI.

(Novi zvon — spominska plošča.)

Obhajali smo pri nas zapored 2 lepi slovesnosti. V nedeljo, dne 25. julija, smo dvignili v stolp naš novi veliki zvon, ki tehta 1415 kg. Vila ga je zvonolivarna Bühl v Mariboru. Zvon se je dobro posrečil, ima čist, poln in zelo lepo doneč glas in so župljani nanj jako ponosni. — Dne 1. avgusta pa smo odkrili spominsko ploščo našim vojnim žrtvam. Zahtevala je vojska iz naše župnije 38 žrtev: 24 jih je v vojni padlo in umrlo, 5 se jih pogreša, 9 pa jih je po nesreči našlo smrt pri naslednjih bojih. Da jih ne zabimo in ostanejo njih imena ohranjena še poznim rodovom, smo jim vzdali tik cerkvenih vrat lepo spominsko ploščo. Hvala za to gre g. Franu Siserniku p. d. Volenu, ki je to misel sprožil in tudi zbral skupaj potrebni denar.

KRSKO.

(Naša elektrika — brez elektrike.)

Električno razsvetljavo imamo, sijajno — po dnevi. Toliko časa so se igrali naši mestni in občinski očetje z njo, da je nastal kratki stik in so si pošteno osmoldili prste. — Dne 13. julija t. l. je moral načelnik, župan Joško Pfeifer prebrati združnikom Jobovo poročilo, razsodbo gl. carinarice v Mariboru z dne 10. maja 1928, Broj 14.456, s katero je bilo obsojena zadruga oziroma njen načelnik na plačilo skupnega zneska Din 262.541, ker so prodajali nezacarinjeno nafto, ki jo je dobavljala neka tvrdka »Mara« za pogon motorja zadrugne elektrarne. Predpisana je bila redna carina Din 23.231, 10kratna kazen Din 232.310, in taksa za razsodbo Din 7000. — Kaj bo sedaj? In kdo bo plačal? Razsodba se glasi na enoleten zapor, če ne bo mogoče izterjati predpisane vsote. Kdo bo torej sedel? Zadrugna elektrarna je bila že sicer močno pasivna in ne more več obratovati; saj so razsvetljavo ustavili že februarja meseca. Zato so sklenili na občnem zboru, da napove zadruga konkurz, ker znašajo pasiva okoli Din 80.000. Tega pa nitj storiti ne morejo, ker jim je finančna prokuratura po tukajšnjem okrajnem sodišču že koncem junija

t. l. zarubila vso električno napravo. Sedaj valijo krivdo drug na drugega; mi imamo pa prosto luč kedar je — polna luna, če ni oblačno in tema tako, kakor je tema v nekaterih glavah. — To je res »napredno« gospodarstvo, da se ga Bog usmili!

SMARTNO PRI LITIJI.

V nedeljo 1. avgusta smo imeli Šmarčani izredno vesel dan. Vršila se je prireditve ljubljanskega orlovskega krožja, ki je krasno uspela. Ob pol 9 dopoldne so sprejeli na litijskem kolodvoru naši člani, članice in naraščaj svoje brate in sestre iz Ljubljane in okolice. V imenu litijske občine je pozdravil goste župan g. Lebiniger. Sprevod, ki se je nato uredil, je otvorilo 14 konjenikov, 13 narodnih noč in železničarska godba Sloga. Za 7 praporj je korakalo 115 članov v krojih, 85 članic, 92 naraščaja, 2 trobentaška zbor in 60 Orlov v civilu. Sprevod je šel skozi Litijo v Smartno k sv. maši in bil živahno pozdravljan in obsipan s cvetjem. Zastave, mlaji in pokanje možnarjev je dvigalo veličastnost dneva. V cerkvi si je orlovstvo prosilo novega blagoslova nad delom, ki ga dandanes vrši med našim ljudstvom s toliko vnemo. Govor pri sv. maši je imel domač dekan g. Rihar. Po svetj maši so govorili pred več ko tisočglavo množico gg. Tumpej, okrožni predsednik Langus, v imenu občine Smartno pa je pozdravil taber zastopnik župana. Popoldanskega nastopa se je udeležilo izredno veliko ljudi. S praporj na čelu je prikoralo na telovadišče 122 članov in po rajalnem razstopu izvedlo proste vaje, ki so bile delne ležne viharne priznanja. Tudi članice, 85 po številu, so bile posebno v izvedbi vaj zelo dobre. Telovadci na orodju so pokazali krasne, izredno težke in spretno vaje, kakršnih naša dolina še ni videla. 92 moškega in ženskega naraščaja (samo iz Smartna) je bilo veselje gledati. Res dobro ste se postavili, Orličič in Orličičel Simbolično vajo »Orel leti prot' goram«, ki jo je sestavila članica domačega krožja, je občinstvu zelo ugajala, bila je res lepo in skladno izvedena s spremljevanjem domačega pevskega zbor. Tekma v štafetnem teku med dvorsko in šentpetersko srenjo za darilo je bila zelo napeta in zanimiva. Zmagala je dvorska srenja. Zabaavo, ki se je vršila po telovadbi je mala ploha deloma motila, a se je kmalu razvedrilo. V veselju in radosti nad lepo uspelim dnevom smo se malo pred mrakom razšli. Vsi, ko si bili ta dan med nami, so odšli z zavestjo, da se le pri Orlu zbira naša mladina.

SMARJE.

Pretekli teden v ponedeljek 2. t. m. je bik tako poškodoval hlapca v župnišču Gregorja Gregore, da je vsled notranje poškodbe in starosti, bil je že v 82. letu, v četrtek umrl. Služil je zvesto sedanjemu g. dekanu 27 let. Z njim so v soboto ob lepem petju in obilni udeležbi ljudstva položili v grob posla stare korenine. Pokojni je bil, dasi iz premožne hiše doma, zase silno skromen in je skrbel samo za svojega gospodarja. Dobra in zvesta duša, počivaj v Bogu!

Ti tečajji veljajo od 1. do 31. avgusta 1926. Po njih se plačuje tudi pristaniška taksa. g *Carinski ažijo v nekaterih evropskih državah.* V Jugoslaviji znaša carinski ažijo za en zlati dinar 11 papirnatih, v Avstriji 1 zlata krona = 1.44 šilingov, v Italiji 1 zlata lira = 5.36 papirnatih, v Madžarski 1 zlata krona = 14.500 papirnatih, v Rumuniji 1 lej = 40 papirnatih, v Španiji 1 zlata pezeta = 1.25 papirnatih.

Cene.

g *Ljubljanska blagovna borza.* Po borznih pravilih se prodaja in kupuje blago večinoma v vagonih dobavah postavljenih v vagon na nakladalni ali na drugi postaji. Tu označene cene veljajo za 100 kg. — Kupčija v zadnji dobi ni posebno živahna, ker se kupuje le za dnevno porabo. Pričakuje se namreč nadaljni padec cen, ker se glasijo vesti o svetovni letini precej ugodno. Cene so bile sledeče: Pšenica nova za dobavo v avgustu na nakladalni postaji 270 Din, koroza na slavenski postaji 230 Din, koroza banaška na nasladalni postaji 180 Din, oves novi na nasladalni postaji 150 Din, otrobi srednji na slovenski postaji 155 Din, fižol beli novi na nakladalni postaji 200 dinarjev, laneno seme na slavenski postaji 380 Din, isto v Bjelovarju 370 Din.

g *Tržišče z lesom.* Kupčija z lesom je postala nekoliko bolj živahna. Trguje se za vagonse dobave postavljene v vagon postaja. Cene veljajo za en kubičen meter, kjer ni drugače označeno. Plačevalo se je za blago na nakladalni postaji: smrekovi, jelovi hlodi 190 Din, deske smrekove monte ogledane 450 Din, bukovih pragovi debelejši po komadu 38—38.50 Din, tanjši 32 do 32.50 Din; bukova drva za 100 kg 17.50 dinarjev, hrastova drva 16.50 Din, bukovih neobrobiljenih plohi I., II., III. na meji 490 dinarjev, bukovih remeljni na Sušak v pristanišču 900 Din.

g *Mednarodni lesni trg.* Na mednarodnem lesnem trgu je v kratkem pričakovati forsiran izvoz Rumunije. Rumunska vlada skuša potom izvoza ogromnih zalog lesa stabilizirati svojo valuto. V Galacu je pripravljenih za izvoz 25.000 vagonov lesa. V notranjosti države pa 65.000 vagonov. Razen tega ima v Bukovini 25.000, v Stari Rumuniji 10.000, na Sedmograškem pa 30.000 vagonov. Vrednost tega lesa znaša štiri milijarde lejev (1 milijarda dinarjev). Ker namerava vlada čim hitreje izvoziti ta les, ni izključeno, da bo forsiran izvoz tega lesa neugodno vplival na evropski lesni trg. Zveza ameriške lesne industrije je pričela propagandno kampanjo proti uvozu rumunskega lesa.

g *Žitno tržišče.* Doslej znani podatki o letini so večinoma zadovoljivi in ker je povpraševanje po žitu iz pasivnih krajev prenehalo, so cene v splošnem popustile. Količina in kakovost nove pšenice je različna: v okolici Novi Sad — Subotica računajo na 18 stotov, okrog Sombora pa na 14 stotov na hektar. Češkoslovaška pričakuje kakovostno in množinsko dobro letino, zato je prenehala z nakupovanjem v tujem ozemstvu. Tudi iz drugih držav so vesti dovoljne, zato zaznamujejo povsod lahek

padec cen. Pri nas je v splošnem povpraševanje veliko, ponudba pa malenkostna. Večje ponudbe se pričakujejo šele po žetvi. Nova pšenica je bila prodana že po 265 Din za 100 kg, medtem ko ima lanska še ceno od 310—317.50 Din. — Koroza je bila nekaj časa trdna v ceni, pozneje je pa zopet popustila in se plačuje sedaj v Banatu od 150—160 Din. — V splošnem je žitna kupčija še vedno mrtva, živahnejšega delovanja je pričakovati šele po obče končani žetvi.

g *Tržišče sliv.* Slive in češplje so letos dobro obrodile. V Srbiji in Bosni računajo s pridelkom okrog 4500 vagonov, zato se kupci drže še nazaj v nadi, da bodo cene padle. Cene sliv so zdaj sledeče: navadna garnitura za oktober Valjevo 440—430 Din, velika garnitura 495—470 Din.

g *Cene vina in žganja v Zagrebu.* Na zagrebški vinski borzi je 29. julija notiralo za 100 litrov: belo vino po 270—280 Din, boljše vrste 350—400 Din. križevačko 300 do 350 Din, Sv. Ivan Zelina 350—400 Din, šiler 290—300 Din; stara vina: belo namizno 650—700 Din, graševina in traminec 800—850 Din, beli burgundec 900 do 1000 Din; dalmatinska vina po stopnji alkohola za 100 litrov: črno 36—38 Din, opol 37—39 Din, belo 40—42 Din, viško belo 40—42 Din, opol viški 50—52 Din; žganje 45—48 Din, slivovka 46—50 Din za alkoholni odstotek.

Živina.

g *Živinski sejem v Ljubljani 4. t. m.* Na ta sejem je bilo prignanih 287 konj, 9 žrebet, 90 volov, 97 krav, 28 telet in 146 prašičkov za rejo. Cene so bile sledeče: voli prvovrstni po 8 Din za kilogram žive teže, poldebeli 7.50 Din, vprežni 7 Din; krave debele po 7 Din žive teže, klobasariče 3—4 Din; teleta po 10—11 Din. Prašički za rejo za komad po 400—600 Din; konji par po 1500—6000 Din. Vsled večjega števila kupcev je bila kupčija živahna in se je prodalo: 48 konj, 6 žrebet, 64 volov, 70 krav, 28 telet in 113 prašičkov. Za inozemstvo se ni kupovalo. Cene so ostale v splošnem stalne.

g *Prašičji sejem v Mariboru 6. t. m.* Sejem je bil srednje živahen, kupčija pa bolj slaba, prašičev pa primeroma veliko. Pripeljalo se je 403 prašiče in 2 kozi, od katerih je bilo prodanih 118 prašičev in 1 koza. Pri cenah je zaznamovati malenkosten padec. Plačevali so se prašiči za komad: 5—6 tednov stari po 80—100 Din, 7—9 tednov stari po 125—150 Din, 3—4 mesece stari 280—350 Din, 5—7 mesecev stari po 420—450 Din, 8—10 mesecev stari po 550—580 Din, 1 leto stari 1000—1200 dinarjev za komad; kilogram žive teže po 10.50—12.50 Dn, mrtve teže po 15—17 Din. Kmečje so držali cene precej visoko.

g *Mlekarkstvo v Avstriji.* Dunajski parlament je pred kratkim časom razpravljal o podpiranju mlekarkstva. V ta namen je dovolil 6 milijonov šilingov (24 milijonov dinarjev) kot 7 odstotno posojilo posameznim mlekarskim zadrugam. Povrniti pa morajo posojeno svoto po 18 letih. Po posameznih deželah se vsota razdeli tako-le: Spodnja Avstrija 1.7, Zgornja 1.2, Solno-

UHANI

F. ČUDEN
Prešernova ulica št. 1

graška 0.4, Štajerska 1.2, Koroška 0.5, Tirolska 0.4, Predarlško 0.2, Gradiščansko 0.4 milijona šilingov. — Kako pa pri nas?! Še ene mlekarke šole za celo državo ne more vlada ustanoviti.

Letina.

g *Letina v Sloveniji* kaže v raznih krajih različno. Kjer ni voda zastajala, je pridelok precej dober; kjer je pa žito močno poleglo, tam je slabo; vendar je v splošnem računati na srednjedobro letino. Sena je sicer povsod precej, izvzemši tam, kjer ga je voda odnesla, toda glede kakovosti bo slabše, ker ga je dež izpral. Krma kaže za enkrat slabo, vendar si bo še opomogla, če bo vsaj odslej vreme ugodno. Krompir in fižol stojita v splošnem slabo, ker imata preveč moče. Povprečen pridelok sadja bo majhen, ker je vsled deževja zaostalo v razvoju in močno pada. — Vinogradi obetajo v splošnem slabo. Grozdje je slabo cvetelo in trte so pa vrhutega še napadene po peronospori in plesnobi. Pridelok ne bo dosegel lanske množine. O kakovosti bode demo pa pozneje govorili. — Hmeljski nasadi v Savinjski dolini so se po dežju nekoliko popravili. Golding, ki je bogato obdan s cvetnimi priveski, prehaja v kobule. Pozni hmelj ima pa le malo cvetja. Živalskih škodljivcev ni.

Razno.

g *Napoved najemniškega donosa.* Davčna administracija v Ljubljani razglašja: V svrhu odmere najemnine za leti 1927 in 1928 imajo vsi hišni posestniki vložiti napovedi najemniškega donosa glede vseh poslopij v Ljubljani, naj so v najem oddana ali ne, če se rabijo ali ne, najkasneje do konca avgusta 1926 pri davčni administraciji v Ljubljani, na Bregu št. 6, II. nadstr. — V nadaljnjem razglasu je podrobno opisano, kaj treba vse prišteti in napovedati k pogojeni najemni, in konečno kake kazni zadenejo one, ki se ne držijo tega razglasa. — Tiskovine za napovedi najemniškega donosa z navodilom in popis hiše se dobe v knjigarnah v Ljubljani. — Vsako napoved je kolekovati s kolkom 5 Din.

g *Naš izvoz v juniju t. l.* je znašal 402.321 ton v vrednosti 612.22 milijona papirnatih dinarjev (55.82 milijona zlatih dinarjev) v enakem času lanskega leta. Izvoz je torej po količini večji za 43.624 ton, a po vrednosti manjši za 59.28 milijona papirnatih, odnosno 3.34 milijona zlatih dinarjev. — Najvažnejši izvozni predmet je bila koroza, potem slede les, žito in drugo. — Skupno se je torej v prvi polovici t. l. izvozilo 2.616.625 ton v vrednosti 3938.35 milijona papirnatih dinarjev (359.38 mil. zlatih dinarjev), proti 2.145.337 tonam v vrednosti 450.48 milijona dinarjev (379.70 mil. zlatih dinarjev) v istem času lanskega leta. Izvoz je torej v prvi polovici t. l. po količini napredoval proti enakemu času v l. 1925. za 471.288 ton (za 22%), dočim je po vrednosti nazadoval za 568.13 mil. pap. odnosno za 20.32 milijona zlatih dinarjev (5.35%).

LEŠE.

Nad vse ljubko in ganljivo slavnost smo obhajali v nedeljo, dne 1. avgusta popoldne. Odkrili smo namreč krasen vojni spomnik, ki je vdelan v cerkev na levi strani cerkvenih vrat, da dostojno proslavimo spomin naših sedmerih žrtev svetovne vojne. V srce sta nam segli deklamaciji »Po bitvi« in »Ob zibelci«, lepo prednašani po deklici Mariji Bohinjec in dečku Janku Kramarju. Ganilo nas je dovršeno petje žalnih pesmi »Vigred se povrne« in »Oj, Doberdob« pod mojstrskim vodstvom g. Ivana Boleta, ki nam je s svojimi brezjanskimi pevci drage volje prihitel na pomoč. Grenke solze bridke tuge za našimi nepozabnimi junaki, sta izvabila našim očem globoko občutena govora gg. vojnega kurata Bonača in domačina profesorja Milača. Naj bi vojni spomenik, ki ga je odkril g. župan Bohinjec in blagoslovil g. župnik Ahačič in ki hvali mojstra g. Vurnika iz Radovljice, nas vse opominjal k pobožni molitvi za naše padle vojake, kadar koli gremo mimo njega, in še poznim zanamcem pričal o naši hvaležnosti do onih naših rojakov, ki so mnogo prezgodaj žrtvovali svoje življenje za blagor domovine!

ŽIRI.

V nedeljo 29. avgusta ob 4. pop. bo v Žireh cerkven koncert z zanimivim programom, o katerem bomo še poročali. Ta dan se bo izvršilo tudi žrebanje srečk efektne loterije v korist župne cerkve v Žireh. Brez dvoma je ta loterija i po številu i po kakovosti dobitkov najbogatejša, kar jih je bilo v Sloveniji zadnji čas. Žal nam grozi izguba; srečk ne moremo v zadostnem številu prodati. Žrebanja pa kljub temu ne bom več predstavljali; izvršilo se bo nepreklicno 29. avgusta. Dobitkov je 10.000. Ne vemo za nobeno loterijo zadnjega časa, ki bi bila nudila toliko verjetnosti na izborne dobitke. Srečke se naročajo pri župnem uradu v Žireh.

JAVORJE-POD-URSELJNA GORA.

(Smrt.)

Akoravno je že vojska davno minula, vendar še pobira svoje žrtve; pokopali smo 30. julija Kristina Plešnika, p. d. Lavtarja, ki si je nakopal neozdravljivo bolezen v vojni, kateri je po 3 letih podlegel. Prej našal jo je Boguvdano in potrpečljivo, ker je bil veren kristjan. Njegova družina naročuje 5 krščanskih časopisov, Domoljuba pa že dolgo vrsto let. Ugledni hiši izrekano naše najiskrenejše sožalje.

JEŽICA PRI LJUBLJANI.

Prejšnjo nedeljo se je vršil med posestniki iz Tomačevega in Jarš in upravo pokopališča pri Sv. Križu dogovor radi odstopa večjega kompleksa zemljišč, ki je potreben za razširitev pokopališča pri Sv. Križu. Sporazum je bil dosežen; posestniki odstopijo zemljo po 14.50 Din za 1^a m, od tega pa odstopijo 0.50 Din za nabavo zvočnega pri Sv. Križu. Že itak obsežno pokopališče bo tako postalo še obširnejše. — Župno cerkev na Ježici so začeli pretekli teden prenavljati v njeni zunanosti. Prav je, da se hiša božja odlikuje po svoji vnanosti. Večina denarja za ta namen je že

Franjo Neubauer:

V nebesa vzeti.

*Odperta so nebeška vrata,
blesti sijajni rajski dvor,
na préstol sedaš Svoj, Marija,
prepeva angelov Ti zbor.*

*Očaki Te slavé hvaležni,
pregnala si jim dolgi mrak,
prerokom up si izpolnila,
vresničila jim sén sladak.*

*Mučenci vzklikajo Ti srečni,
s Teboj se zmage veselé,
krcave ne bolé jih rane,
na glavah krone jim blesté.*

*Device v krilih snežnobelih
iz lilij venec Ti pletó,
ubirajo Ti rajске strune,
nebeške pesmi Ti pojó.*

*»Pozdravljena Kraljica naša!«
Nebéšcanov Ti klíče krog.
Glávó Ti venca s krono véčno
Tvoj Oče, Sin Ženin — Bog!*

Fantovski večeri v pismih.

XV. Ali za hlapca ali v fabriko?

Tale naslov in odgovor nanj je posebno važen za take fante, katerih stariši jim ne morejo dati druge dote kot zdrave roke. In takih družin je med nami Slovenci na tisoče...

Izza tistih let, ko smo še hlače trgali doma pri fari po ljudskošolskih klopeh, so mi posebno v spominu ostali Koreninčevi

zbranega, je nekaj še manjka, a se upa, da se bodo našla dobra srca, ki bodo prispevala tudi še to. — Vso posavsko javnost že danes opozarjamo na pevski koncert, katerega z vso vestnostjo pripravlja pod novim pevovodjem pevski odsek izobraževalnega društva za eno prihodnjih nedelj. Troje pevskih zborov najbolje priča, kako zelo ljubi posavsko ljudstvo lepo pesem. Posavci, pevski odsek izobraževalnega društva vas že danes vabi, da pridete na njegov koncert. Na svidenje!

BOHINJSKA BELA.

(Odkritje spomenika.)

Dne 15. avgusta bo tu odkritje velikega kamenitega spomenika padlim žrtvam svetovne vojne, deloma pa posvečenega častnemu spominu umrlim rojakom jugoslovanske vojske iz Boh. Bele.

Spomenik je izdelan po izvršnem osnutku vseučilišnega profesorja arhitekta Vurnika iz Ljubljane. Stal bo tik ob glavni prometni cesti pred župno cerkvijo. Ob poldeseti uri bo slovesna služba božja v cerkvi, potem odkritje spomenika in bla-

fantje. Njih oče je bil za velikega hlapca na Visokem. Pa če prav je bil hlapec, vse mu je moralo biti pokorno. Bil je pravi gospodarjev namestnik in kot tak seveda hlapec z vso dušo, poln veselja do gospodarstva. In prav tako so bili tudi njegovi sinovi. Čeprav še otroci ljudske šole, pa so vendar najraje govorili o konjih in kravah, o košnji in mlačvi, o setvi in žetvi.

Če bi me bil torej v danih razmerah vprašal oče, česa naj se oprimejo njegovi otroci, bi mu bil v slučaju, da sem tedaj tako presojal svet kot ga presojam danes brez ovinkov odgovoril: »To naj postanejo, za kar imajo veselje! Veseli jih poljedelstvo, ker pa nimajo svojega grunta, naj služijo za hlapca, pri tujem gruntu.«

In če bi mi bil oče Koreninovec ugovarjal: »Ja pa kot hlapci bodo trpeli in če je kdo hlapec, ne more nikamor naprej,« bi mu bil odgovoril: »Ali mar ni že to nekaj velikega, da kdo postane hlapec z vso dušo in telesom? Kako visoko ceni večkrat sveto pismo uprav hlapce, ki jih stavi drugim za zgled? Potem pa moram misliti tudi na Vašega znanca Logarja. Ali mar on ni bil v svojih prejšnjih letih hlapec kot ste vi, seveda hlapec z dušo in telesom; danes pa je samostojen gospodar in vsa vas ga obraja. Še od daleč prihajajo k njemu prašati za svet v gospodarskih zadevah. Bil je pač hlapec, toda priden in varčen in s tem si je toliko opomogel, da si je sčasoma kupil lepo posestvo ne sicer naenkrat, ampak polagoma potem, ko je prišel na svoje. Oče Koreninovec bodite prepričani, če ostanete še nekaj let tak zvest hlapec kot ste danes, ne bo dolgo, ko bote tudi vi stal na svojih nogah!« (In res! Tudi Koreninovec je danes trden kmet, ki nima le zemlje, ampak tudi donar.)

goslov. Cerkveno opravilo izvrši g. novo-meški prošt Karol Čerin. Pri odkritju spomenika sodeluje vojaška godba, petje, pozdravi in govor vojnega kurata Bonača.

JURKLOŠTER.

Fantovska lepa nedelja pri Sv. Trojici, župnije Jurklošter se je letos 1. avgusta izvršila prvo pot v splošno zadovoljnost. G. Slana, kaplan v Št. Rupertu nad Laškimi je v jedrnatem govoru omečil fantovska srca do solz. Hvala mu. Razšli smo se s željo, naj bi se enaka slovesnost vršila vsako leto. — Letos v septembru bomo obhajali v Jurkloštru 70 letnico, odkar so škof Anton M. Slomšek ustanovili tukaj župnijo.

RIBNO PRI BLEDU.

(Usoden fantovski pretep.)

Na veselici na Koritnem so se fantje sprli ter brata Janeza in Antona Urh, p. d. Kristanova iz Ribnega, tako pretepli, da je Janez zelo slab, Anton pa je umrl na zadobljenih ranah. To dela alkohol, ki ga ljudje tako radi in tako drago plačujejo.

In če bi mi bil oče Koreninovec še enkrat ugovarjal, rekoč: »Ja pa za hlapca vendarle ne gre, da bi bili moji otroci. Kot hlapci bodo morali preveč trpeti,« bi mu bil rekel: »Če mora ta ali oni še tako delati in trpeti, pa dela z veseljem, vendar lažje trpi kot tisti, ki nima veselja do kakega dela, pa ga mora vendar vršiti. Kolikrat bi vojak, ki stoji sicer brezdelan na straži, veliko raje kosil ali mlatil. In če imajo vaši otroci veselje do konj in vozov, kaj zato, če bodo kot hlapci trpeli, saj jim bo veselje do dela sladilo trpljenje.«

In če bi mi oče Koreninovec še v tretjič ugovarjal, češ: »Pa če jih pošljem v fabriko, bodo prej prišli naprej. Mogoče postane ta ali oni, ki gre v fabriko kak predelavec, delovodja, morda celo poslovodja ali ravnatelj, mogoče celo strokovni tajnik, politik ali kaj podobnega. Toda vprašam vas, koliko pa poznate takih. Ali jih mar ni med tistimi, ki so mladi odšli v fabrike, brez primere več takih, ki so ostali veliki siromaki ter postali še večji, da jih mora rediti občina. Nasprotno jih je pa že mnogo, ki so služili za hlapce, prišlo na svoja starejša leta do svojih lastnih domačij. Seveda so to le taki, ki so zares hlapci in imajo kot hlapci smisel za svojo službo.

In če bi mi bil oče Koreninovec še v četrtič ugovarjal, češ: »Ampak eno pa imajo vendarle fabriški delavci pred kmečkimi, to je: bolj prosti so. Svojih osem ur opravi, potem pa živi kot gospod. Kmet pa nima počitka od zore do mraka in hlapcu še ponoči ne dajo pokoja, potem bi mu bil rekel: »Gotovo je, da imajo fabriški delavci več prostega časa, pa tudi — zlasti po mestih več prilike — za razna uživanja. Vendar vam moram tudi povedati, da se po moji skromni sodbi taki ljudje, posebej mladi ljudje, ki se vdajo brezmejno raznim užitkom, najbolj nesrečni ljudje. V njih ni nobene stalnosti, nobenega pravega miru. Sem in tje se potikajo, pri obilnem zaslužku večkrat dolgo delajo, dokler jih ne začne zasledovati sodnija ali pa dokler ne obnemorejo, strti na duši in telesu, mnogokrat v kaki javni ubožnici. — Sicer pa človek ni na svetu zato, da bi užival, ampak za to, da postane poštenjak in svojo dušo zveliča. Na zadnjo uro ne bo nihče vprašal, koliko dobrega si spil, in snedel, ampak o tem bodo ljudje govorili, ali si bil kot cel mož na svojem mestu, kamor te je bil Bog postavil.«

Če torej hočete, oče Koreninovec, dati svoje otroke v fabriko zato, da bodo bolj prosti, svobodno vam; v tem slučaju vam nimam dati nobenega sveta več; zakaj najin pogovor ne služi temu, da bi samo na zemlji, kjer jih ni našel še nihče, iskala nebes.

Če hoče mlad človek nekaj postati, more to doseči edino s tem, da se uči. In učiti se more tudi kot hlapec, če Bog koga kliče za hlapca. Zakaj tudi navaden hlapec ima sto in sto prilik pri svojem poslu, da se izuri v izbornega hlapca. Seveda ne sme biti samo slamat mož, ki bi brez glave sledil poveljem svojega gospodarja; ne, talent, ki mu jih je Bog dal, mora vestno pri vsakem delu uporabljati, ob prostem času vzeti kako knjigo v roko, udeleževati se

strokovnih tečajev za kmete, in tak hlapec bo mnogo prej prišel do veljave kot marsikateri površen, pa dobro plačan fabriški delavec.«

Na podlagi tega razgovora boš tudi ti, mladi fant, morda mogel uganiti, ali naj greš za hlapca ali v fabriko? Da ti bo pa stvar še jasnejša, se pomeniva prihodnjič še enkrat o fabriškem življenju. Do tlej pa Bog s Teboj in pozdrav tvojega vaškega učitelja!

Moč judovstva.

Ne da se tajiti, da imajo današnje dni judje v zvezi s framasoni odločivni vpliv na vse javno življenje. To so judje letos zopet sami priznali in sicer na takoiimenovanem 14. sionističnem kongresu, ki so ga imeli na Dunaju. Pohvalili so se, da jim gre na roko pretežni del svetovnega tiska, poleg tiska pa je njihov glavni pomočnik svetovni kapital, ki se nahaja po večini v njihovih rokah. Posebej podpira Amerika namene judovstva v Palestini. V prvi polovici l. 1924 so samo v Newyorku nabrali nič manj kot 700.000 dolarjev za takoiimenovani zemljiški fond. Newyorčan Feliks Warburg je daroval sam 100.000 dolarjev za judovsko vseučilišče v Jeruzalemu. Podobno je daroval za veliko judovsko semenišče, čigar stroški so preračunjeni na 150.000 dolarjev, Julij Rosenwald iz Chicago sam 75.000 dolarjev. Čikaška loža pa je podarila 5000 dolarjev za neko ustanovo na jeruzalemskem vseučilišču. Na imenovanem dunajskem kongresu je odbor sestavil proračun za prihodnje leto v vrednosti 600.000 angleških funtov take, da plača v skupno blagajno vsak jud 1 šekel, to je 1 angleške funt.

Število framasonov.

Framasoni so zakleti sovražniki v prvi vrsti katoliške Cerkve. Njih društvo je sicer tajno, vendar tako dobro organizirano, da zavzamejo njegovi člani najvplivnejša mesta v vsaki državi. Šteje pa v Evropi 7800 lož s 576.000 člani, v Afriki 91 lož s 3450 člani, v Južni Ameriki 17.008 lož s 3.091.100 člani, v Severni Ameriki 274 lož s 729.270 člani, v Avstraliji 1225 lož s 103.600 člani, drugod 15 lož z 21.000 člani. Skupaj torej 28.000 lož s 3.860.000 člani od katerih odpade na našo SHS državo 18 lož s 600 člani. Lepa armada satanovih pomočnikov.

Nestrpnost brezverstva.

Nasprotniki brezverstva radi vpijejo, da smo katoličani nestrpni, da Cerkev ljudi usužnjuje, da jemlje zlasti z redovnimi obljubami prostost volje itd.

Kako nestrpno pa je v resnici brezverstvo! Framasonski poglavarji n. pr. zahtevajo od svojih članov, da jim s prisego za trdijo, da bodo na slepo pokorni vsem njihovim odredbam. Obrazec take prisege je bil nedavno objavljen v listu »L'Union«. Glasi se: »Prisegam pri Bogu in pri svoji časti, 1. da hočem kar najbolj natančno molčati o notranjem stanju društva, pa bodisi, da bi tudi izstopil iz

društva svojevoljno ali prisiljen, 2. da hočem točno vršiti predpise in se pokoravati vsem odredbam društva, 3. da hočem brez obotavljanja sprejeti vse kazni, ki se mi bodo nato naložile, 4. da hočem vse ubogati, kar mi bodo ukazali moji predstojniki v društvenih zadevah, 5. da hočem o vsem kar mi zaupa kak član našega društva, izvzemši, da ni v korist društva, 6. da hočem spraviti na dan, karkoli bi kdo nameraval v škodo društva ali poedinega člana, 7. da hočem vse storiti, kar je v moji moči, za procvit in napredek društva, 8. da se hočem točno udeleževati vseh društvenih shodov, 9. da se hočem varovati vsakih zdražb in preprirov v društvu, 10. da hočem vedno na nesebičen način podpirati društvene namene.« Takih obljub ne delajo niti redovniki kat. Cerkve in vendar — če oni kaj obljubijo, je suženjstvo, če framason obljubi hujše stvari, je napredek in svoboda.

Boljševiška poštenost.

Znano je, kako strasten boj so napovedali boljševiki na Ruskem Bogu, cerkvi in dosedanji družabni npravnosti. Ta boj so še prav posebno osredotočili nad družinsko življenje. Izvajati so začeli nauk brezverca Bebla, da sta mož in žena le žival, da torej ne moreta govoriti o kaki zakonski zvestobi med njima. Otdod je prišlo, da so krščanski zakon popolnoma odpravili in uvedli načelo svobodne ljubezni.

In posledice? Strašne ločitve svobodnih zvez moža in žene, strašni uboji otrok v materinem naročju, strašna izprijenost in bolehnost mladine.

Par števil naj to pojasni:

Na Francoskem (kjer je število raporok vsled brezverstva tudi izredno veliko) pride na 100.000 prebivalcev 51 raporok, v Rusiji pa dosega to število že številk 250.

V Moskvi so se med 20.000 učenci in učenkami pomnožile spolne bolezni po vojski za 25 odstotkov, 36 odstotkov boleha na živčnih boleznih, 42,3 odstotka pa na oslavljenju krvi.

In koliko umetnih splavov in koliko splavov na druge načine, izmed katerih so vsi po postavi dopuščeni in nekaznivi.

Nič čudnega, da mnogi trdijo, da gre Rusija v lasten pogin. Sicer pa zori med preprostim ljudstvom samim odpor zoper tako pogansko življenje.

Meh za smeh.

Anglež in Amerikanec, dva trgovska potnika, sta se sešla v vlaku. Pričela sta v vremenu. Anglež je rekel, da bi na Angleškem bilo sicer prav prijetno, če bi ne bilo večkrat prav hitre vremenske spremembe. »Dostikrat se dogodi, da gre človek zjutraj od doma v lahki poletni obleki, popoldne bi pa zimsko suknjo potreboval.«

»To ni nič,« pravi nato Amerikanec. »moja dva prijatelja Fiks in Foks, sta s nekoč pomenkovala na ulici. Bilo je okoli 30 cm snega. Med razgovorom pa sta skregala in Fiks je pograbil kepo snega, da bi jo vrgel v Foksa. V trenutku, ko je kepa že frčala po zraku, se je vreme

madoma preobrnilo ter nastalo vroče poletje in mesto da bi Foksa zadela kepa snega, ga je oparil krop.

»Ali ste mu povedali zelo previdno in obzirno, da mu je žena ušla?« — »Smo. Toda, med tem se je pa vrnila, zdaj pa ne vemo, kako bi se mu to prav obzirno povedalo.«

Mlad zakonec: »Tale svetlikajoča se barva je pa res izvrstna iznajdba.«

Prijatelj samec: »Čemu jo pa uporabljajš?«

»Veš, otroka pobarvamo okoli ust, da ni potreba po noči luči prižigati, kadar mu ona daje cucelj.«

»O, vi ste pa že naš stari znanec,« je nagovoril službojoči policijski komisar aretiranca, saj še ni dolgo, kar ste bili pri nas.«

»Ravno prav, da sem zopet tu,« je odvrnil mož, mogoče so kakšna pisma zame tukaj?«

Neki starejši hlapec je vprašal prijatelja za svet, kako bi dosegel povišanje plače pri svojem gospodarju.

»Pojdi k gospodarju,« mu prijatelj navsvetuje »ter reci, zboljšajte mi plačo, sicer — — —! Le tako reci, potem bo mislil, da sicer službo odpoveš.«

Ta je res šel ter dejal: »Zboljšajte mi plačo, sicer — — — —«

»No, kaj sicer?« se zadere gospodar nad njim.

Hlapec se popraska za ušesi ter zmeden odvrne »sicer bom pa naprej delal za isto plačo.«

Nekdo je bil kot priča zaslišan. Sodnik: »Ali ste bili že kdaj v ječi?«

»Da, dvakrat.« »Aha. Koliko časa prvokrat?«

»Eno popoldne.« »Tako? In drugič?« »Samo eno uro.« »Kaj pa ste zakrivilili, da ste to kazen zaslužili?« »O prav nič, naročili so mi le, da sem eno celico pobelil in poslikal, v katero so potem vtaknili nekoga advokata, kateri je svoje kliјente gojljufal.«

Irma: »Moj papa je polkovnik.« Pavla: »Moj je pa še več, on je general.« Irma: »Tega pa že ne verjamem, še nikoli ga nisem videla v uniformi.« Pavla: »Pa vendar je. Na naših vratih je napis: generalni zastop.«

Otroci so se v sobi igrali. Pri tem se jim je žoga zavalila pod pianino. Eden od otrok vzame očetovo palico, da bi žogo izvlekel, pri tem pa je tudi smeti izpod pianina izbrskal. Mati ga je zato posvarila rekoč: »poglej, koliko smeti si privlekel ven.« »Nič ne de, mama, saj jih bom nazaj dal,« se je fantek odrezal.

»Gospodična, srečnemu bi se prišteval, če bi v vaših sanjah kako vlogo igral.« »O to je pač lahko, meni se vedno take neumnosti sanjajo.«

Minka je zopet vzela mami sladkorček, kakor že večkrat. Mama jo seveda posvari, Minka pa prav nedolžno odvrne: »Ah, kaj hočeš mama, jaz ne morem pomagati, ko imam pa sladkorno bolezen.«

Patrick A. Seehan:

Nodlag.

Povest irskega dekleta.

»To je sicer res, toda če Vam toliko let niso zalučili teh grdih stvari v obraz, to priča o razumnijem in bolj krščanskem mišljenju.«

»Prav, toda ali mi boste verjeli, da me je ta nesreča spremljala preko oceana in mi zagrenila vse življenje?«

»Ni mogoče!« sem vzkliknil.

»Res. Samo Vi, gospod župnik, in še nekdo se ni zdrznil pred menoj, ko je slišal mojo skrivnost. In kdo bi se čudil, da sem prišel preko morja in kopnega, da njo poiščem, in če ne bom imel miru, dokler je ne najdem, ako k sreči še živi?«

»Ali je to ono dekle, o kateri ste pripovedovali, da Vam je oče ni hotel dati za ženo?«

»Da. In spomin na njene besede me ni najmanj bolel tisto noč pod zvezdami, ko sem se domislil, kaj pomenijo. Toda končati moram svojo povest, če Vas ne nadlegujem.«

»Nikakor ne, dragi,« sem mu odgovoril. »Vaša povest me globoko zanima. Nikoli bi si ne bil mislil, da bi ta mali mirni kraj doživel tak roman in tako tragedijo.«

»Naslednje jutro sem tedaj prišel s hribov domov,« je nadaljeval, »stopil v kovačnico, brez besede slekel sukno in si nadel predpasnik. Z očetom sva molče krepko delala, ko je ravno opoldne vstopil Donal Connors. Rekel je: 'Slišal sem, da bi se bili včeraj pri tekmi skoro stopli, Ted. Kdo je zmagal?«

'Mi,« sem mu odgovoril hladno in delal naprej. Čez nekaj trenutkov je vprašal oče:

»O kakem pretepu govori Donal?«

Jaz nisem odgovoril, temveč delal dalje.

Malo pozneje je zopet dejal:

»To mora biti velika skrivnost, če ne moreš odgovoriti na vljudno vprašanje svojega očeta.«

Vrgel sem kladivo iz rok, stopil predenj in rekel slabo prikritim gnevom:

»Naj Vas jaz nekaj drugega vprašam! Kak zlodej Vas je obsedel, da ste se oženili s hčerjo ovadnika?«

Triindvajseto poglavje.

Slovo.

»Oče ni nič odgovoril, čeprav sem opazil, da mu je obraz prepadel in obledel, in čeprav sem pričakoval, da zbesni. Toda ravno za menoj je jezno rekel hripav glas, po katerem sem spoznal Donala Connorsa.

»Zato ker je bil boljši in poštenjši mož kakor ti, ti ničvredni potepuh!«

Hitro sem obrnil in zagledal, — ah, moj Bog, tega nikoli ne pozabim! — ne Donala Connorsa, dasi je stal komaj vatel od mene, ne kaj drugega na božjem svetu, temveč prebledeli obraz in strmeče oči svoje matere. Vstopila je bila z Donalom, da nas pokliče k obedu, in slišala moje žaljivo vprašanje. Rekla ni ničesar, temveč me samo gledala z neizrečno bolestjo in jaz bi se bil najrajši sramu pogreznil v pekel. In vendar — dasi sem se samemu sebi studil, njej nisem mogel odpustiti sramote, ki nam jo je nakopala, nisem ji mogel odpustiti sramotnega madeža, ki ga je podedovala. Čujte! Če bi bila moralno propala ženska in se po poročnem blagoslovu dvignila k novemu, poštenemu življenju, bi ji bil to lahko odpustil. Toda tu je bila kri oskrunjena in zato sem sovražil njo ravnotako kakor sebe.

»Pojdite jest,« je dejala in se vrnila v hišo.

Odšel sem naravnost v svojo spalnico in začel spravljati tisto drobnjad, ki sem jo imel. Še tedaj mi je šepetal moj dobri angel: Pojdi dol in objemi kolena svoje matere in jo prosí odpustčanja in sprejmi njen poljub miru. Toda zlodej mi je šepetal: Dalyjeva hči! Dalyjeva hči! In jaz sem ga poslušal. Pobral sem svojo revno culo in odšel proti vratom. Za trenutek sem za gledal oba moža, sedeča pri obedu, belo pregrnjeno mizo, velik kup krompirja, rdeče suho meso, zelje in skledo juhe. Mati je stala pri vratih. Rekla je mirno:

»Kam greš, Ted? Ali ne pojdeš kositi?«

Jaz nisem ničesar odgovoril, temveč sem šel naravnost proti vratom. Oče je zavpil v sobi:

Razno.

Hiter pes. Neki pes na Nemškem je pretekel 180 metrov v 11 sekundah. Za 200 metrov porabijo najhitrejši sportniki 21 sekund, za 100 metrov pa dobrih 10 sekund.

Tihotapec alkohola. Na Švedkem so ujeli najslabitejšega tihotapca alkohola, ki je deloval dve leti. S psi so ga šli lovit. Pred kupom sena so se psi ustavili in so začeli lajati. Notri je bil. Takoj je začel streljati. Ko mu je strelivo pošlo, so ga prijeli. Med potjo v zapor so ga ljudje burno pozdravljali in so ga prosili, naj kmalu spet pride. Vsa okolica je namreč živela od njega. Sedaj je spisal celo knjigo, v kateri pripoveduje svoje tihotapsko življenje.

Protí instrumentalni godbi pri službi božji se je izrekel škof v nemškem mestu Trier. Dejal je, da je cerkev zmerom skrbela za umetnost, da pa cerkvena zakonodaja ne pozna instrumentalne godbe. »Ta godba napravi cerkveno petje posvetno.« Za veliki glasbenik in skladatelj Rih, Wagner je rekel: »Prvi korak k propadanju prave cerkvene glasbe je bila vpeljava orkestralnih instrumentov.« Škof je samo za orgle, ki imajo že od nekdaj v cerkvi domovinsko pravico.

Stradajoča ženska. Za možkimi, ki so v zadnjem času za stavo in proti vstopnini stradali 35 do 45 dni, je prišla sedaj Francozinja Henry. Pa se ji ni posrečilo možkili doseči; sedela je v izloženem oknu brez hrane 23 dni, nato pa je omagala.

Velika hiša. V Detroitu v Ameriki gradijo hišo, ki bo imela 80 nadstropij in bo 286 metrov visoka.

Hitri konj. Na Nemškem je tri leta star konj, ki je pretekel zadnjih 2400 metrov v dveh minutah in pol.

Kako je davke plačeval. Prebivalci majhnega irskega otoka Inisfree so zaostali v plačevanju davkov za več let; zaostanki so znašali slednjič okoli 300.000 dinarjev. Nazadnje je davčna oblast poslala na otok čoln z iztirjevalci davkov. Ko se je čoln bližal obali, mu je prišel nasproti drug čoln. V njem je sedel možki in je prosil, naj mu dovolijo, da presede, ker njegov čoln vodo pušča. Komaj je pa prestopil, je zagrabil veslo in je s tako silo udaril na tla čolna, da ga je predrl. Nato je brzi skočil nazaj v svoj čoln in je iztirjevalcem zavpil: »Sedaj pa imate menda dosti in ne boste več hodili k nam! Pa niso imeli dosti, so luknjno zamašili, so zaželi upornega davkoplačevalca loviti in so ga tudi ujeli.

Ose. Ko se je v neki cerkvi na Angleškem vršila poroka, je tako velik roj os napadel pripravljeno obed, da povabljeni niso mogli v obednico in so morali gostovanje preložiti.

Tovarna na morju. V Ameriki so zasidrati ladje ob obali kot plavajočo tovarno. Poleg navadne posade je na ladji več inženjerjev in kemikov. Ladja služi za dobivanje raznih morskih sestavin, zlasti bromida.

Obdavljeni samec. Na Grškem so samec obdavlili, pa so sedaj naredbo preklicali, ker se ni dala izvršiti.

Proti jetiki. V Rimu mora letos vsak, ki se pelje po cestni železnici, doplačati 10 centesimov t. j. 20 par; ta znesek porabijo za boj proti jetiki.

Italijanski denar bo do bil novo obliko; na bankovcih bo v vodnem tisku upodobljena Mussolinijeva glava.

Švedska je dežela omnibusov. Omnibus vozi na progah, ki so dolge 35 tisoč kilometrov, dočim znaša dolžina švedskih železnic samo 16.000 km. Omnibusnih podjetij je 1300.

Značilna spomenika. Broadway se imenuje najbolj prometna cesta v New Yorku. Sredi ceste so postavili letos dva spomeniška kamna, z napisom: »V spomin na 256 žrtv, ki so jih povzročili prehitro vozeči soferji od soferji morajo voziti ml. januarja 1926 dalje, mo teh dveh kamnov trav počasi.

»Pojdi noter, Nodlag, in pusti potepuha, naj ga vzame zlodej!«

Moja mati se je umeknila in jaz sem odšel. Ko sem prehodil kakih sto korakov po cesti, sem se obrnil, da še enkrat pogledam rodni dom. Ona je stala zopet med vratmi in je iztegnila roke proti meni, ko me je zagledala. Jaz sem se obrnil.

Tu so ubogega moža začele dušiti solze in obmolnil je za nekaj trenutkov. Ko se mu je glas zopet umiril, je nadaljeval:

»Naj govore o pijanstvu, kolikor hočejo, in Bog je priča, da je res grda reč, toda nekaj je še hujše. Najhujše zlo, ki more obvladati človeško srce, je napuh. In vendar poglejte, kako se pletejo stvari! Zadnji pogled moje matere in moj lastni greh je bila tudi moja rešitev. Vi veste, gospod župnik, da sliši človek v svetu mnogo čudnih stvari, ki jih ni na Irskem nikoli slišal. Mnogokrat sem čul med rudokopi v Nevadi, po gostilnah v Kaliforniji, v sirovih kolibah ameriškega Skalatega gorovja marsikatero besedo zoper Boga in vero od ljudi, ki so že oboje zavrgli. In te stvari se rade primejo človeka. Toda spomin na moj greh in na trpeči obraz moje matere so pregnale izkušnjava in prosil sem Boga, naj mi ohrani vero v Sebe in Svoj veliki svet onstran groba vsaj zato, da morem pasti na kolena in doseči odpustanje svojega velikega greha. Nikoli več je nisem videl. Slišal sem daleč v tujini, da je po mojem odhodu umrla in da so jo pokopali zraven starca, ki ji je bil prijatelj do smrti. Tja sem najprej romal, ko sem se vrnil na Irsko. Tam sem pokleknil in molil, kot nisem molil še nikoli prej. V srce se mi je zajedla tako strašna bolečina, da sem bridkosti pulil travo z njenega groba in glasno jokal. Kaj takega boste komaj verjeli hladnemu, treznemu Amerikancu. Toda v človeškem srcu so vroči vreli, ki ne privo na površje, dokler jih ne navrtta bolest in kesanje.

Ko sem tisto popoldne zapustil za vedno svoj dom, sem se čutil samega na širnem svetu. Po vsem, kar se je zgodilo prejšnji dan pri tekmih in kar sem potem izvedel doma, sem se prepričal, da je bila moja skrivnost znana vsemu svetu in da ne smem več stopiti pred svoje tovariše iz mladeniških in moških let. Sklenil sem bil izpremeniti svoje ime, pa sem se potem spomnil, da je ime mojega očeta čisto in sem se odločil, da ga obdržim in odidem v novi svet ter tam najdem srečo ali poginem kakor mnogi moji rojaki.

Samo en obraz sem še hotel videti, preden odidem, eno roko stisniti in jo potem izpustiti za vedno, ko ji nisem mogel ponuditi svoje. Sporočil sem ji in prišla je na najin stari prostor pod glogom. Bil je eden izmed tistih pomladanjih ali zgodnje-poletnih večerov, ki si jih zapomnite za vselej, zlasti če so v zvezi s kakim tragičnim ali pretresljivim dogodkom iz vašega življenja. Ona je z naglim ženskim nagonom takoj spoznala, da se je zgodilo nekaj važnega. Moja čula obleke in

težka palica ji je to potrjevala. A rekla ni ničesar. Čakala je, da jaz izpregovorim. Dejal sem ji naravnost:

»Prišel sem, Norah, da ti rečem zbogom in za vedno!«

Oči so se ji napolnile s solzami:

»Ali si kaj slišal?«

Priznal sem in nadaljeval:

»Ni bilo lepo od tebe, Norah, da mi tega nisi povedala vsa ta leta.«

Pogledala me je in rekla:

»Ni bilo lepo? Mislija sem, da je dosti, če sem te pripravljena vzeti pred vsem svetom, naj se zgodi karholi?«

O moje zlato deklet!

»Tedad si vedno vedela za strašni madež moje krvi?« sem vprašal.

»Vedela sem o tvojih starših, o tebi pa nič drugega, kot —«

»In si bila vkljub temu in vkljub nasprotovanju svojih staršev in sorodnikov pripravljena vzeti me pred vsem svetom, ki bi te bil za to zaničeval?«

»Da,« je odgovorila skromno, toda odlično.

»Norah!« sem vzkliknil, »tedaj bi bil jaz najgrši človek na tem božjem svetu, če bi izbral tvojo ljubezen in vdanost za to, da ti nakopljem sramoto in gorje!«

»Torej me misliš zapustiti, Terence Kasey?«

»Da,« sem odgovoril. »Naj ti ne ponavljam tistega, kar že veš, da na nikogar na zemlji ne mislim toliko kot nate in da bi nobene druge ne vzel, ako bi bil prost, če bi bila tudi kraljica Anglije. Toda kako bi mogel izrabiti tvojo ljubezen, da te osramotim pred svetom?«

»Ti odideš?«

»Da.«

»Kam pojdeš?«

»V Ameriko.«

»Kaj vedo v Ameriki o tebi ali meni?« je vprašala. Pojdiva skupaj kot mož in žena vkljub vsemu svetu. In kdò se bo brigal v Ameriki za tvojo zgodovino?«

Gledala me je, ko je govorila. To je bila največja izkušnjava mojega življenja. Govorila je resnico, a bridka resnica je bila tudi, da nihče, in zlasti Irec, ne prereže nikoli popolnoma vezi, ki ga vežejo na rodno zemljo. In če bi tudi ona ali jaz tam nosila sramotnega imena, bi padla sramota in še hujše zaničevanje na tiste, ki bi jih ona zapustila tukaj. Hitro sem se odločil.

»S tem ni nič, Norah. Tvoji ljudje bodo mislili, da sem sramotno ravnal s teboj in z njimi. Nikoli ne bodo odpustili meni in nikoli ne bodo odpustili tebi.«

»Jaz sem pripravljena nositi sramoto, če si tudi ti pripravljen.«

»Ne menim se za svojo sramoto, toda od tebe in tvojih ne morem zahtevati, da jo tudi vi prevzamete.«

»Sedaj se ti ne smem več vsiljevati,« je rekla. »Zbogom, Terence Kasey!«

»Zbogom, Norah! Prosta si, kakor bi si ne bila dala roke in besede. Toda ali mi boš nekaj obljubila?«

Storžek.

Otroška pravljica.

Prevedel dr. Joža Lovrenčič.

XXXI.

Po petih mesecih bivanja v Igriški zapazi Storžek, da mu je zrastle lep par oslovskih ušes in obenem postane magarec od ušes do repa.

Končno je voz prispel; prispel brez vsakega ropota, ker je imel kolesa ovita s cunjami in tulom.

Vanj je bilo vpreženih dvanajst parov oslov, ki so bili enake velikosti, a različne barve. Nekateri so bili sivi, drugi beli, eni pikasti kot pomešana poper in sol, drugi spet marogasti z velikimi rumenimi in višnjevim lisami.

Posebnost teh dvanajst parov ali štirindvajsetih oslov je bila, da niso imeli podkev ko druge vprežne ali tovarne živali, temveč so bili obuti v čevlje iz bele kravine.

In voznik?...

Predstavlajte si človeka bolj širokega ko dekleta, nežnega in zalitega ko matilo masla z obrazkom

ko pomaranča, z ustkami, ki so se držale vedno na smeh, in z drobnim in dražestnim glaskom, kot mačke, ko se prilizuje dobremu sreču hišne gospodinjke.

Predstavljajte si človeka bolj širokega kot dolgega, nežnega in zalitega...

Kjerkoli so ga dečaki zagledali, so ga vzljubili in tekmovali, kdo pride prej na voz, ki jih odpelje v resnično deveto deželo, znano na zemljevidih pod zapeljivim imenom Igriška.

Voz je bil prenapolnjen z otroki od osmih do dvanajstih let, tako da so se gnetli in ležali drug na drugem ko sardele v slanici. Stisnjeni so bili in ni jim bilo kaj prijetno, a vendar ne eden ni mrmral, ne tožil. Upanje, da dospejo čez nekaj ur v deželo, kjer ni knjig, ni šol, ni učiteljev, jih je tolažilo in delalo zadovoljne in razigrane, da niso čutili ne pomanjkanja ne naporov ne lakote ne žeje ne zaspanosti.

Komaj se je voz ustavil, se je ozrl voznik na Kodeljo in spakujoč se na tisoč načinov, ga je smeje se vprašal:

»Kaj bi tudi ti, lepi deček, rad v presrečno deželo?«

»Tudi, tudi, se razume!«

»Opozorim te, dragi moj, da na vozu ni več prostora. Kakor vidiš je že vse polno!...«

»Nič ne del!« je odgovoril Kodelja, »če ni prostora na vozu, sedem pa na oje!«

Skočil je in se okobalil na oje.

»In ti, dragec? Greš z nami ali ostaneš?«

»Ostanem,« je odgovoril Storžek. »Vrnem se domov in se bom učil in bom priden kot so vsi dobri otroci.«

»Bog s tabo!«

»Storžek!« je zaklical nato Kodelja. »Poslušaj mene in podi z nami: veseli bomo!«

»Ne, ne, ne!«

»Pojdi z nami, boš videl, kako bomo veseli.« so zavpili štirje glasovi z voza.

»In če grem z vami, kaj poreče dobra Sojka?« se je začel dondek mehčati in popuščati.

»Kaj bi si ubijal glavo s takimi vprašanji! Pomisli, da gremo v deželo, kjer bomo sami gospodarji in se bomo lahko hrupno šalili od jutra do večera!«

Storžek ni odgovoril, le vzdihnil je in potem je še enkrat vzdihnil in potem je še tretjič vzdihnil in končno je rekel:

»Dajte mi malo prostora, tudi jaz grem z vami!«

»Prostori so vsi zasedeni,« je pripomnil voznik, »a da ti pokažem, kako te z veseljem sprejmemo, odstopim jaz svoj prostor na kozlu...«

»In vi?...«

»Jaz pojdem peš.«

»Ne tega pa ne pustim. Rajši skočim na hrbet enemu teh oslov!« je menil Storžek.

Rekel je in se približal desnemu oslu v prvem paru, da bi ga zajahal, a žival se je suho obrnila, se mu namrdnila in ga vrgla na noge v zrak.

Dečaki, ki so videli ta prizor, so se do poka zasmejali in zakrohotali.

Očanec-voznik pa se ni smejal. Dobrikajoč se je približal upernemu oslu in se nagnil k njegovi glavi, kot bi ga hotel poljubiti — a mu je — hrrsk! — odgriznil polovico desnega ušesa.

Medtem se je Storžek pobral s tal in se jezen in užaljen zagnal v skoku na hrbet ubogi živali. Skok je bil tako posrečen, da so se dečaki nehali smejati in so zavpili: »Živijo Storžek!« In še so mu ploskali brez konca in kraja.

Ni se še polegel plosk, ko je osel nenadoma dvignil obe zadnji nogi in silovito brcnil, da se je otresel ubogega dondeka, ki je priletel na cesto v kup peska.

Med dečadjo nov smeh in krohot, a voznik se ni smejal; nemirni osel ga je tako ganil, da ga je poljubil in mu odnesel še polovico levega ušesa. Potem je rekel dondeku:

»Le stopi, le stopi na konja in ne boj se! Ta osel je imel kako muho, pa sem mu pošepnil par besedic v uho in upam, da bo sedaj miren in pameten.«

Storžek je zajahal in voz se je začel premikati, a ko so osli galopirali in je voz drčal po izprani državni cesti, se je zazdelo dondeku, da čuje pritajen, komaj slišen glasek, ki mu je rekel:

»Ubogi lahkovernež! Po svoji neumni glavi delaš, a se boš kesal!«

Storžek se je prestrašen ozrl sem in tja, da bi videl, od katere strani prihajajo karajoče besede, a ni opazil nikogar: osli so galopirali, voz je drčal, dečaki so spali, Kodelja pa je smrčal kakor polh, očanec-voznik pa je sedel na kozlu in med zobmi pevčeval:

Vsi ljudje ponoči spe,
a jaz ne spim nikdar...

Ko so imeli drugega pol kilometra za sabo, je zaslišal Storžek vnovič oni tih glasek, ki je rekel:

»Pomni, trapez! Otroci, ki opustijo učenje in obrnejo hrbet knjigam, šoli in učiteljem ter se primejo iger in zabav, ne morejo pričakovati drugega nego nesrečen konec!... Jaz sam sem to izkusil in zato ti morem reči!... Pride dan, ko se boš tudi ti jokal, kot se danes jočem jaz, a bo prepozno!...«

Ob teh pritatejno šepetanih besedah je dondek, preplašen kakor še nikdar, skočil s hrbta ježne živali in šel, da bi zagrabil svojega osla za gobec. A morete si misliti, kako je obstal, ko je opazil, da se njegov osel joče... in joče prav kakor kak otrok.

»Ej, gospod človeček,« je zaklical Storžek vozniku, »ali veste, kaj je novega? Ta vaš osel joče!«

»Le pusti ga, naj joče; ko se bo oženil, se bo smejal!«

»Ste ga mar naučili tudi govoriti?«

»Ne; sam se je naučil nekaj žlobudrati, ker je bil tri leta v družbi zdresiranih psov.«

»Uboga žival!«

»Naprej, naprej,« je rekel človek na kozlu, »ne tratimo časa! Kdo bi gledal osla, če joče! Skoči na konja in pojdimo! Noč je hladna in cesta dolga...«

Storžek je ubogal, ne da bi dihnil. Voz je zdrčal in zjutraj, ko se je zorilo, so prispeli srečno v Igriško.

Materinski dan pri M. B. jezerski za blejski kot in Bohinj na sv. Roka dan 16. avgusta t. l. na Bledu.

Nov koledar. Že dolge časa govorijo in razpravljajo o tem. Pa je res nerodno, zlasti glede Velike noči. Sedaj je vzel vse stvar v pretres odbor Zveze narodov v Ženevi v Švici in je prišel do prepričanja, da bi morala imeti Velika noč določen dan, tako kakor ga ima Božič. Naša cerkev je tudi za to, samo treba je prej zaslišati mnenje splošnega cerkvenega zbora, ki se bo vršil leta 1930.

Pameten konj. Posestnik Goriani z Dolenskega je odšel leta 1914 v Zagreb k vojakom. Tri konje je imel s seboj, med njimi »Plutonac«. Ta konj je bil potem v Srbiji, v Bukovini, v Galiciji, v Besarabiji in na italijanski fronti. V novembri 1918 je prišel Goriani domov; da bi se izognil sitnostim po cestah, je izbral poljska pota in steze. »Plutonac« je kmalu opazil, da ima domača tla pod nogami, po štirih letih in pol! Kljub tem je čudovito varno nesel svojega gospodarja po gozdnih in poljskih potih, je šel doma naravnost pred hlev, in ko je gospodar skočil dol, naprej v hlev, sam, ter se je postavil na prav tisto mesto, kjer je stal pred odhodom v vojsko. Takrat, ko je odšel, je bil šest let star.

Led v postelji. V Ameriki nastopi vročina včasih kar naenkrat in je silovito vroče. V takih slučajih si večkrat hladijo postelje z ledom, proden gredo spal. Zdrobljen led denejo v dobro zaprte posode in jih denejo v postelje. Pri veliki vročini ni nobena stvar tako prijetna, kakor če se vležeš v tako ohlajeno posteljo. In tudi zaspil se v takih postelji prav hitro.

Edino najboljši šivalni stroji in kolesa

za ročno, odet iz industrije so iz

Jos. Petelinca

Gritser, Adler

Sajalije celo! Tudi za otrok!

Ljubljana

Mila Proletarskega spomenika.

Pač v vsaki trgovini.

Večletna garancija.

Najuspešnejše sredstvo za rezo domače živine
se brezobzira

»MASTIN«

ki pospešuje rast, odbelitev in omastitev domače, posebno klatne živine. Jasek Šokar neprecenljive vrednosti Mastina se brezobzira zahvalna pisma! Cena 5 skat 4t Din, 10 skat 80 Din. **LEKARNA TENKOCZY** (zvez. veterinar), Ljubljana, Mestni trg 4

Vsi

bočejo zlatnik, ki se nahaja v

ZLATOROG TERPENTINOVEM MILU.

Poskusite tudi Vašo srečo in prepričajte se o nedosegljivi kakovosti tega res čudovitega mila!

Zahvala. Poslavljamo se zopet od Vas, ko se vračamo v našo novo domovino, v daljno Ameriko: jaz s soprogo in svojo nečakinjo. Zahvala pred vsem mojim sestram in bratu ter njihovim hčeram, ker so nam ves čas našega bivanja na počitnicah tako stregli in prepevali krasne, mile pesmi. Lepa hvala mojim bratrcem in sploh vsem, s katerimi smo skupaj gostovali v moji fari na Trebelnem. Hvala tudi tistim Sentiernojcem, ki so nas veselo zabavali, posebno g. Ant. Radkoviču in njegovi soprogi. Vsem skupaj še enkrat: Na veselo svidenje! — Josip in Marija Gažnik, Josipina Kronovšek, 901 Ketchan Str., Indianapolis, Ind.

Hrastov okrogel LES

tudi CELE PARCELE ali GOZDOVE, KUPUJE -ZORA- d. z o. z. v Crnomlju. 1537

HIŠA NAPRODAJ!

V STABEM TRGU pri Vinkojci na Dolenjskem se v zelo ročnih razmerah prodaja dobro obranjena HIŠA s 4 sobami in vsami pritlikinami, lepim sadnim vrtom in vrtom za zelenjavo ter gozdom. Posvetje leži tik ob državni cesti in je 12 minut oddaljeno od železniške postaje. Priporočljivo je za vsakojesta, ki ljubi mir, odirota za kakera obrtarka; vsojebato je bila v hiši mizararska delavnica. Tudi Amerikanci bi stegnili zanimati lepi dom. — Pojasnila daje lastnik Ana Kurent, Leskovec pri Krškem, Dolenjska, 408

Album modernega pohištva

z nad 160 slikami razpošiljata vsakomur proti predplačilu 20 Din — **ERMAN & ARHAR**, mizarstvo, št. Vid nad Ljubljano. 5103

RAZPRODAJA. Se TRI FINA KOLESJA se cenno dobijo! **JOS. SELOVIN - ČUDEN.** — Ljubljana, trgovina s urami, šivalnimi stroji in kolesi. Mestni trg št. 11.

Vajenca za čevljarstvo takoj sprejmem. — **JANKO KOS**, čevljar, Ljubljana, Tržaška cesta — »Stan in doma.

Posestvo — hiša, ričan hlev in svinjak, sadni vrt, 35 mernikov posevca, redi se 5 govedih in 6 prašičev, zaraščen gozd — 20 minut od žel. post. — je naprodaj za 35.000 Din pri **A. ZUPANČIČU**, Zaporodje 12, p. Vača. 5293

Lekarno v Šiški

sem preselil na **CELOVSKO CESTO H. 34** (poleg poštel, najmoderneje preuređil in zalozil z vsami zdravilnimi sredstvi. V zalogi imam vse tu- in inoemske specialitete, kakor tudi vse specialitete **Mr. Stanjko HOČEVARJA iz Voharke.** — Zdravila se izdajajo tudi na recepte vseh bolniških blagajin in bolnic.

Mr. SLAVKO HOČEVAR, provizor lekarn.

Avgust Jeglič — **RADEČE PRI ZIDANEM MOSTU** — tudi vsakovrstno USNJE, čevlje lastnega izdelka in čevljarske potrebščine po namiznih cenah. — Prepričajte se!

Zadružna gospodarska banka d. d.

Tel. št. 57, 979 in 470. Ljubljana, Miklošičeva cesta 10 Brzjav.: Gospobanka.

Banka polnopravna lekarnarska uradna za Slovenijo št. 21.940

v lastni palači (vis à vis hotela »Union«).

Podružnice: Celje, Djakovo, Maribor, Novi Sad, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled.

Kapital in rezerve skupno nad Din 16.000.000.—, vloge nad Din 250.000.000.—.

Daje trgovske kredite, eskontira moneta, lombardira vrednostne papirje, daje v najem ieklene shrambe za vrednote, kupuje in prodaja kar najbolje tuje valute in devize, sprejema vloge na tekočem računu in na višine knjižice ter proskrbuje vse bančne transakcije pod najugodnejšim pogojem.

Amerikanski odoblek: Direktne rvere z ameriškimi bankami. — Urejevanje ameriškkih zapuščin.

Prodaja srečk Državne razredne loterije.